

PANEL DE POLÍTQUES EDUCATIVES LOCALS 2016

Fundació
Carles Pi
i Sunyer

d'estudis
autonòmics
i locals

Diputació
Barcelona

PRESENTACIÓ

L'informe que teniu a les mans és un resum dels resultats més importants de la quarta edició del Panel de Polítiques Públiques Locals d'Educació desenvolupat el 2016.

L'objectiu del Panel és recollir, de forma periòdica, aquella informació rellevant, actualitzada i comparable, per al seguiment de les polítiques locals dels ajuntaments de la demarcació de Barcelona de més de 10.000 habitants, exceptuant l'Ajuntament de Barcelona.

Les característiques generals de l'estudi i la descripció metodològica del mateix es poden trobar al lloc web: www.pisunyer.org

La realització d'aquesta investigació, impulsada per la Fundació Carles Pi i Sunyer i la Gerència de Serveis d'Educació de la Diputació de Barcelona, ha estat possible gràcies a la complicitat dels electes i el personal tècnic dels ajuntaments participants, sense els quals no hauria estat possible la seva realització.

Des d'aquest moment agraïm la vostra atenció i us convidem a realitzar consultes, aportacions i suggeriments mitjançant les nostres adreces de contacte.

ÍNDIX

1 METODOLOGIA I UNIVERS D'ESTUDI

2 OBJECTIUS

3 PLANIFICACIÓ

4 RECURSOS ECONÒMICS

5 COL·LABORACIÓ AMB CENTRES EDUCATIUS

6 EDUCACIÓ MÉS ENLLÀ DE L'HORARI LECTIU I SUPORT A LES FAMÍLIES

7 ACTIVITATS D'ADMISSIÓ I EQUITAT

8 CENTRES EDUCATIUS MUNICIPALS

9 ORGANISMES GOVERNAMENTALS

10 MECANISMES DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

11 ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ POLÍTICA

12 ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ TÈCNICA

13 TREBALLADORS/ES

14 AVALUACIÓ DE LES POLÍTIQUES EDUCATIVES

ANNEX

1 METODOLOGIA I UNIVERS D'ESTUDI

- ✓ L'estudi inclou els municipis de més de 10.000 habitants de la demarcació de Barcelona segons el padró de 2015, un total de 80, excloent la ciutat de Barcelona.
- ✓ Tota la informació fa referència de forma exclusiva als ajuntaments que han participat responent l'enquesta del Panel, és a dir, un total de 69 municipis, i les actuacions desenvolupades fan referència a l'any 2015.
- ✓ Les fonts d'informació contingudes en aquest estudi són primàries, facilitades pels equips dels ajuntaments entre els mesos de maig i octubre de 2016.

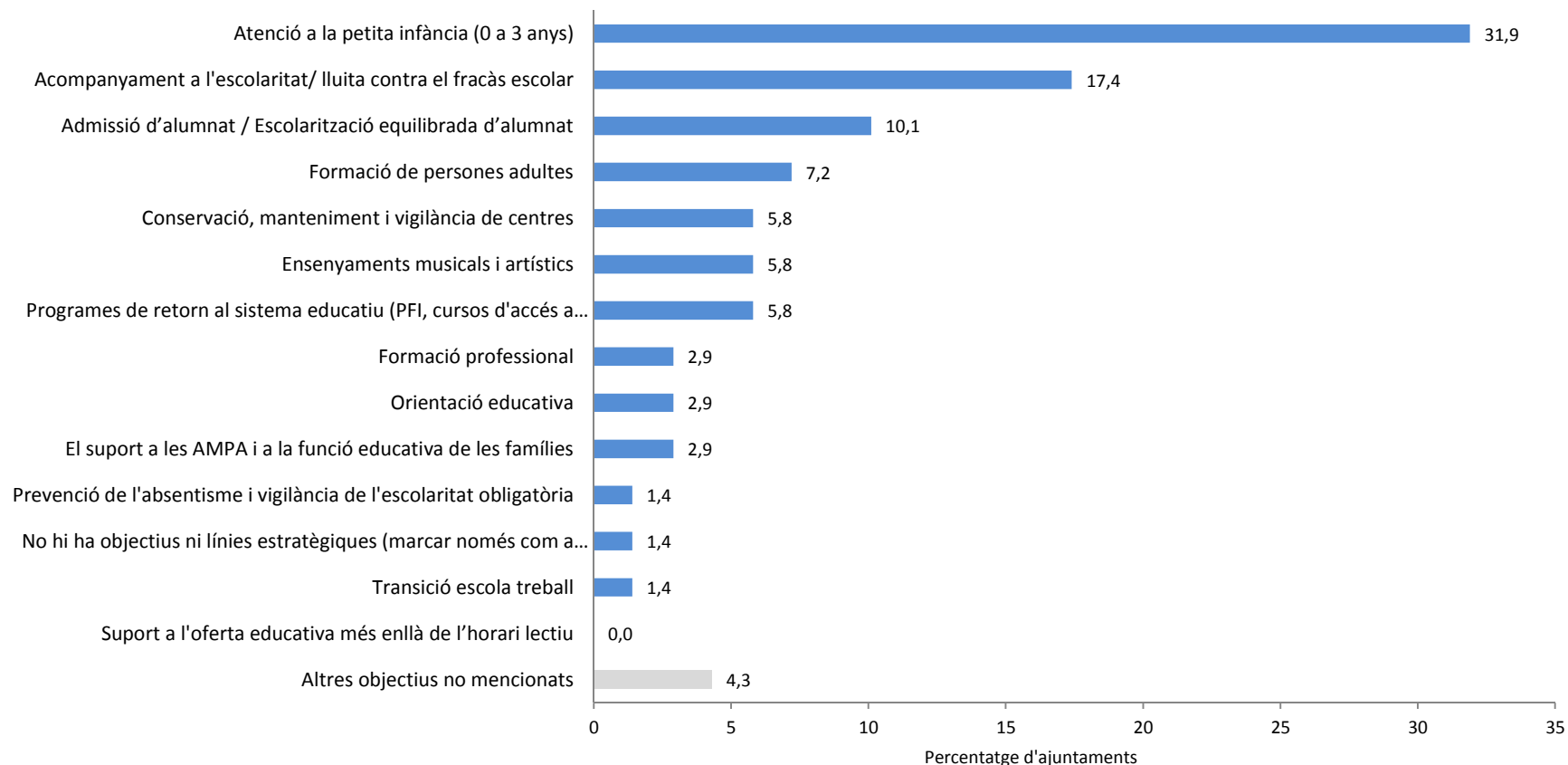
Municipis participants al Panel 2016

	Trams de població								Total municipis participants [n=80]	
	De 10.000 a 20.000 h. [n=37]		De 20.001 a 50.000 h. [n=25]		De 50.001 a 100.000 h. [n=12]		Més 100.000 h. [n=6]			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Respostes	30	81,0	24	84,0	12	100,0	6	100,0	69	86,2

2 OBJECTIUS

L'objectiu de treball en matèria d'educació més mencionat pels ajuntaments de la demarcació de Barcelona com a primera opció és 'Atenció a la petita infància (0 a 3 anys)' amb un 31,9 % i el segon és 'l'Acompanyament a la escolaritat/lluita contra el fracàs escolar' amb el 17,4%.

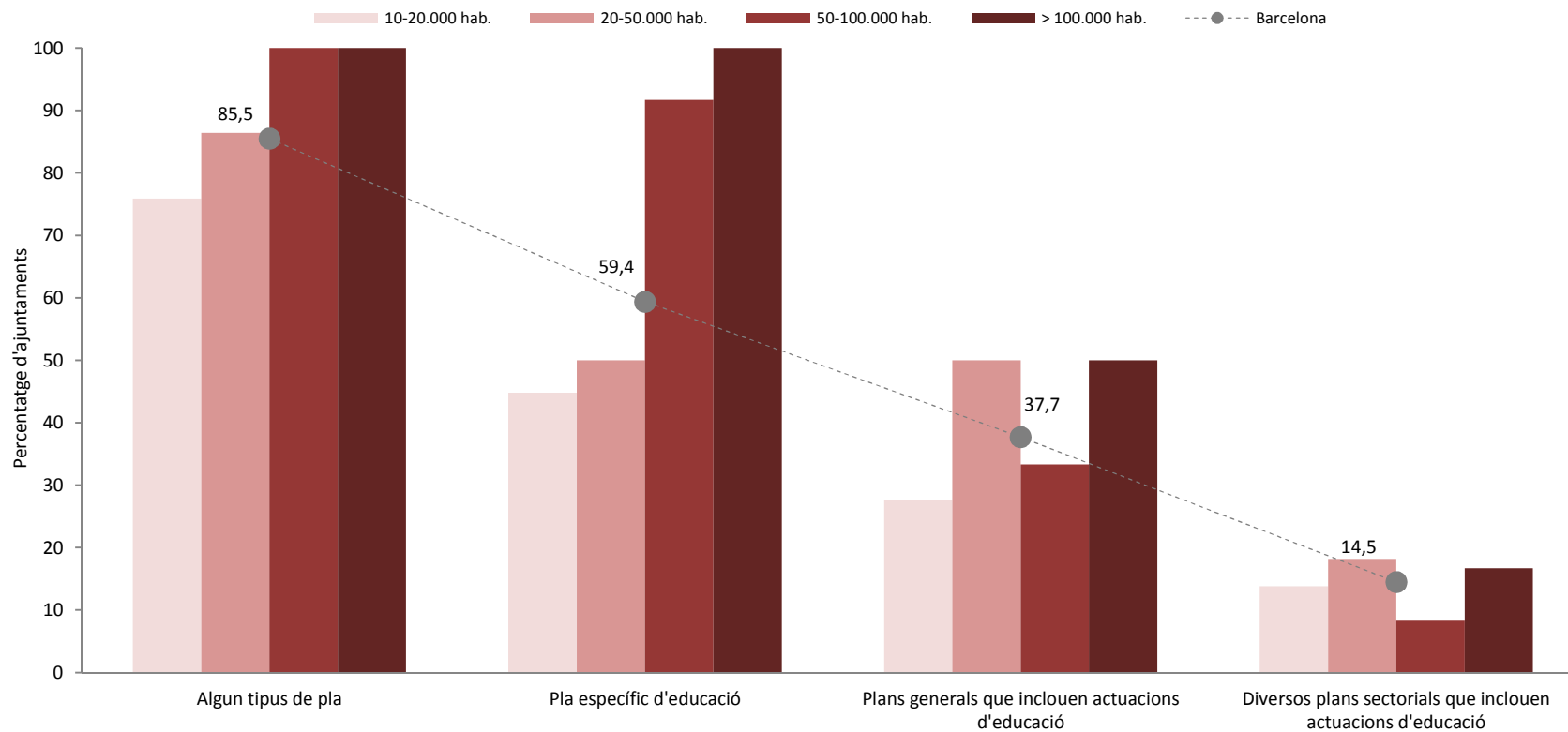
Principals objectius de treball en matèria d'educació. Actuacions triades com a promer objectiu per l'any 2015 [N=69]

3 PLANIFICACIÓ

El 85,5% dels ajuntaments de la demarcació de Barcelona tenen algun tipus de pla vigent l'any 2016 que preveu i coordina les actuacions d'educació. Tots els municipis de més de 50.000 habitants disposen d'un pla. El 59,4% dels ajuntaments tenen un 'pla específic d'educació', el 37,7 la inclouen en un 'pla general' i el 14,4% inclouen la planificació en altres plans sectorials.

Planificació del les actuacions d'educació segons el tipus de pla [N=69]

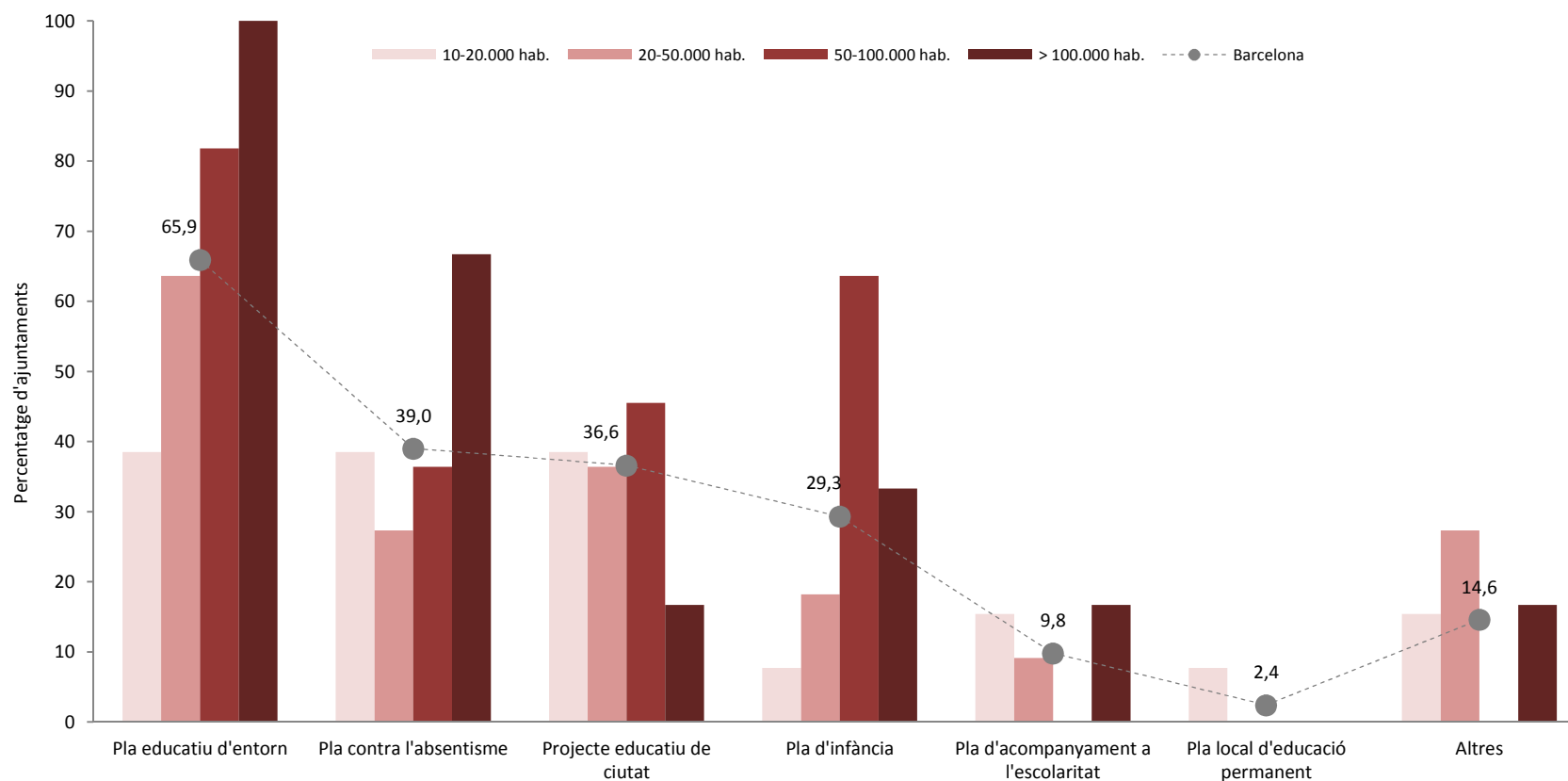

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

3.1 Plans específics

Els plans específics més mencionats pels ajuntaments de la demarcació de Barcelona són el 'Pla educatiu d'entorn' (65,9%), 'Pla contra l'absentisme' (39,0%) i el 'Pla educatiu de ciutat' (36,6%).

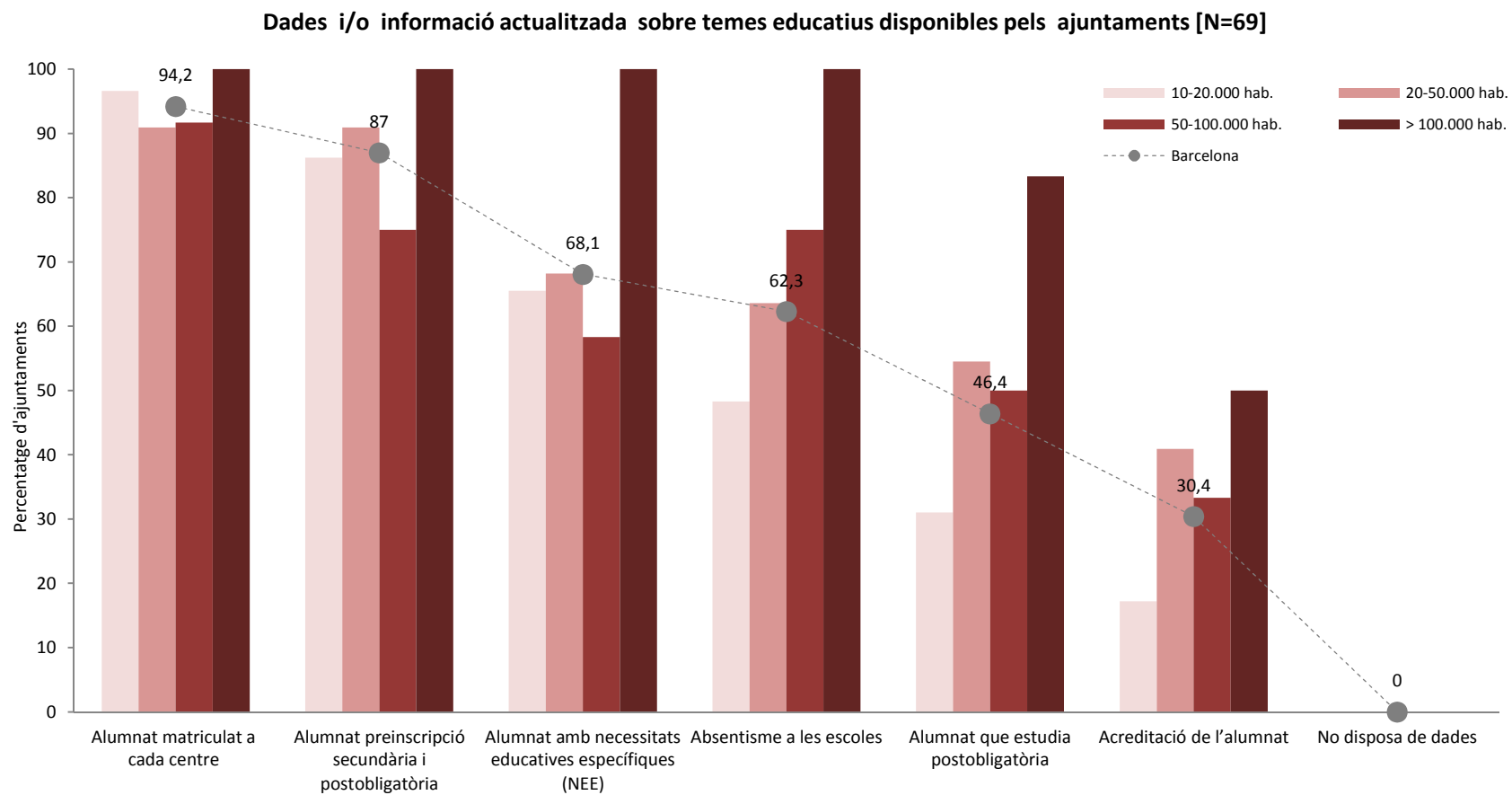
Percentatge d'ajuntaments segons el tipus de pla específic d'educació [N=41]

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

3.2 Informació sobre l'alumnat

Les dades i/o informació més actualitzada sobre l'alumnat que disposen els ajuntaments són les que tenen a veure amb 'l'alumnat matriculat a cada centre' (94,2%) i amb 'l'alumnat preinscripció secundària i obligatòria' (87,0%).

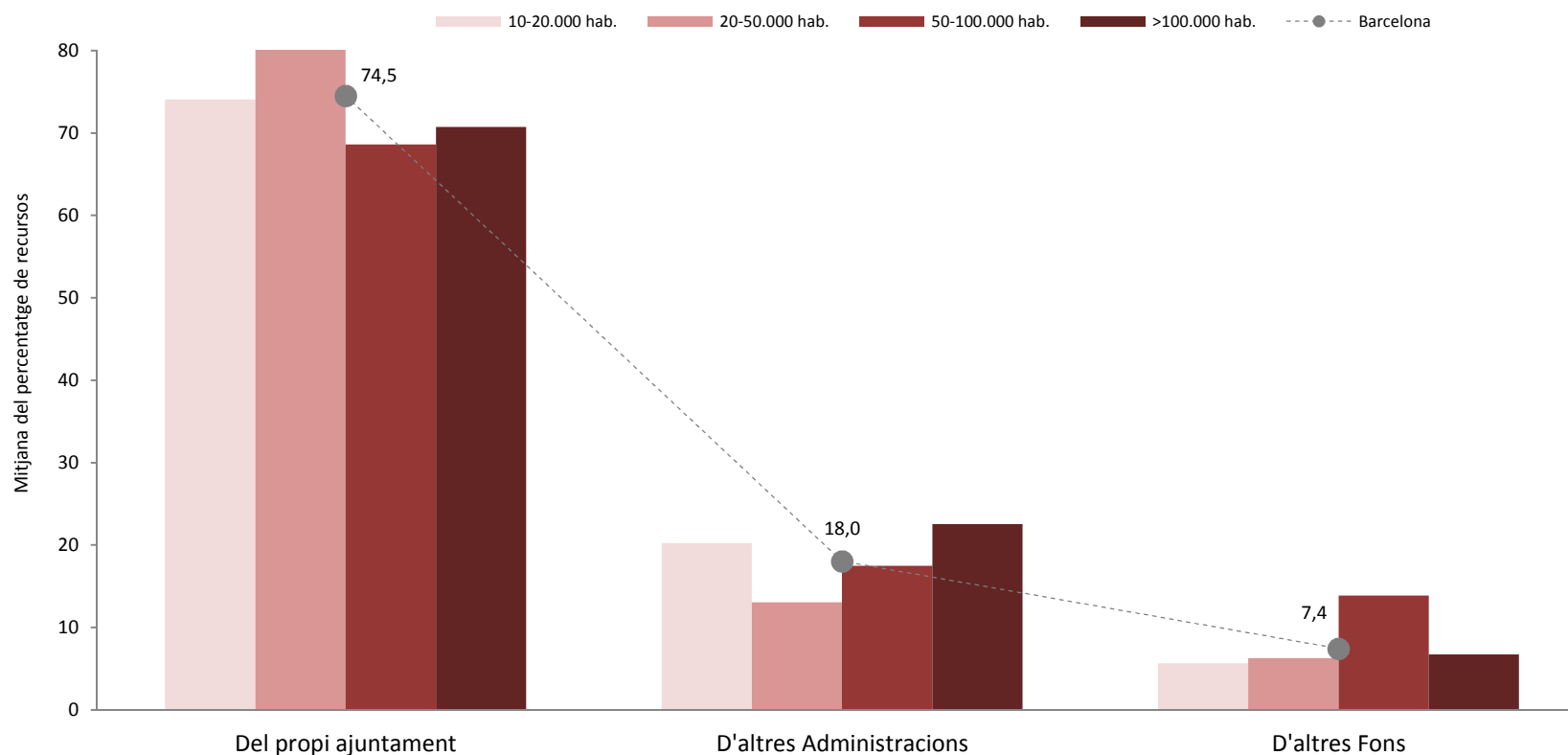

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

4 RECURSOS ECONÒMICS

La principal font de finançament les actuacions educatives són els propis ajuntaments amb un 74,5%, 18% d'altres administracions i el 7,4% d'altres fonts.

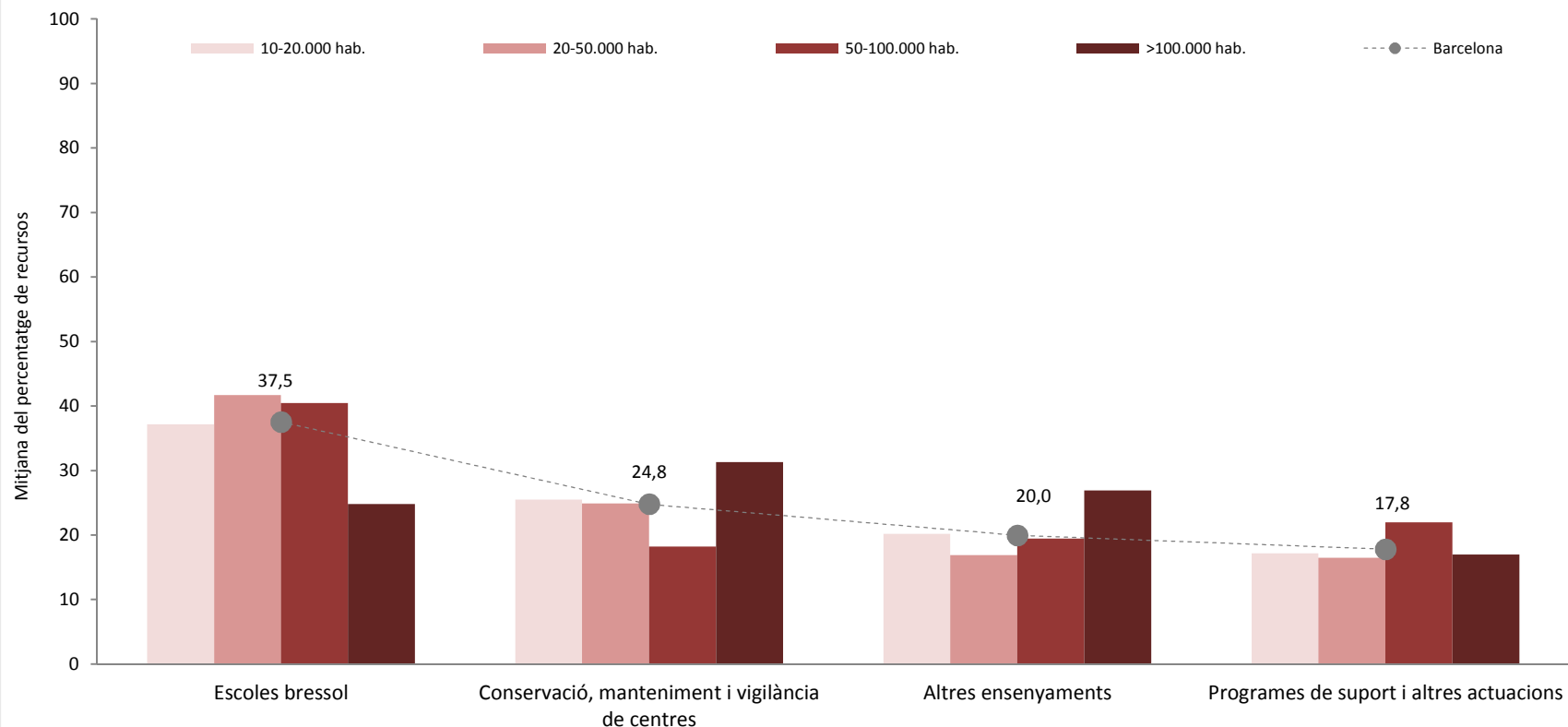
Procedència dels recursos econòmics destinats a educació. Mitjana del percentatge sobre el 100% de recursos [N=55]

4.1 Destinació dels recursos econòmics

El 37,5% dels recursos que els municipis de Barcelona han destinat a les polítiques educatives han estat dedicats a escoles bressol, el 24,8% a conservació i manteniment de centres, el 20% a altres ensenyaments i el 17,8% a programes de suport i altres actuacions.

Percentatge total de recursos econòmics destinats als següents serveis durant el 2015* [N=53]

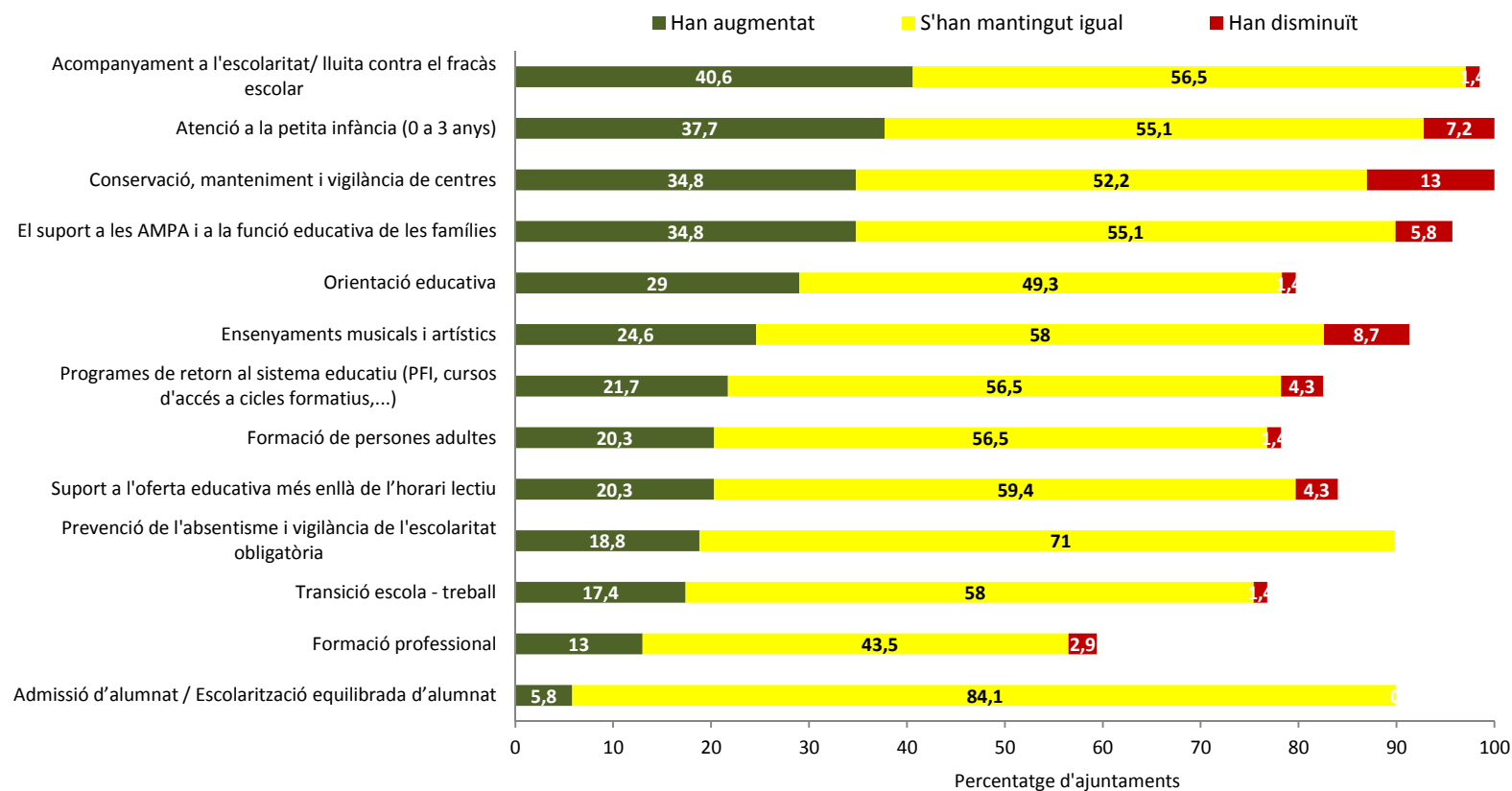

*Per aquest informe només s'han considerat aquells municipis que han respost a tots els indicadors consultats

4.2 Evolució dels recursos econòmics

L'evolució dels recursos varia segons les activitats. Majoritàriament els municipis han mantingut els pressupostos, en molt poques activitats hi ha disminucions i en algunes ('acompanyament a l'escolaritat', 'atenció a la petita infància' o 'conservació de centres') hi ha sensibles augments.

Evolució dels recursos del Ajuntament destinats a educació els darrers dos anys [N=69]

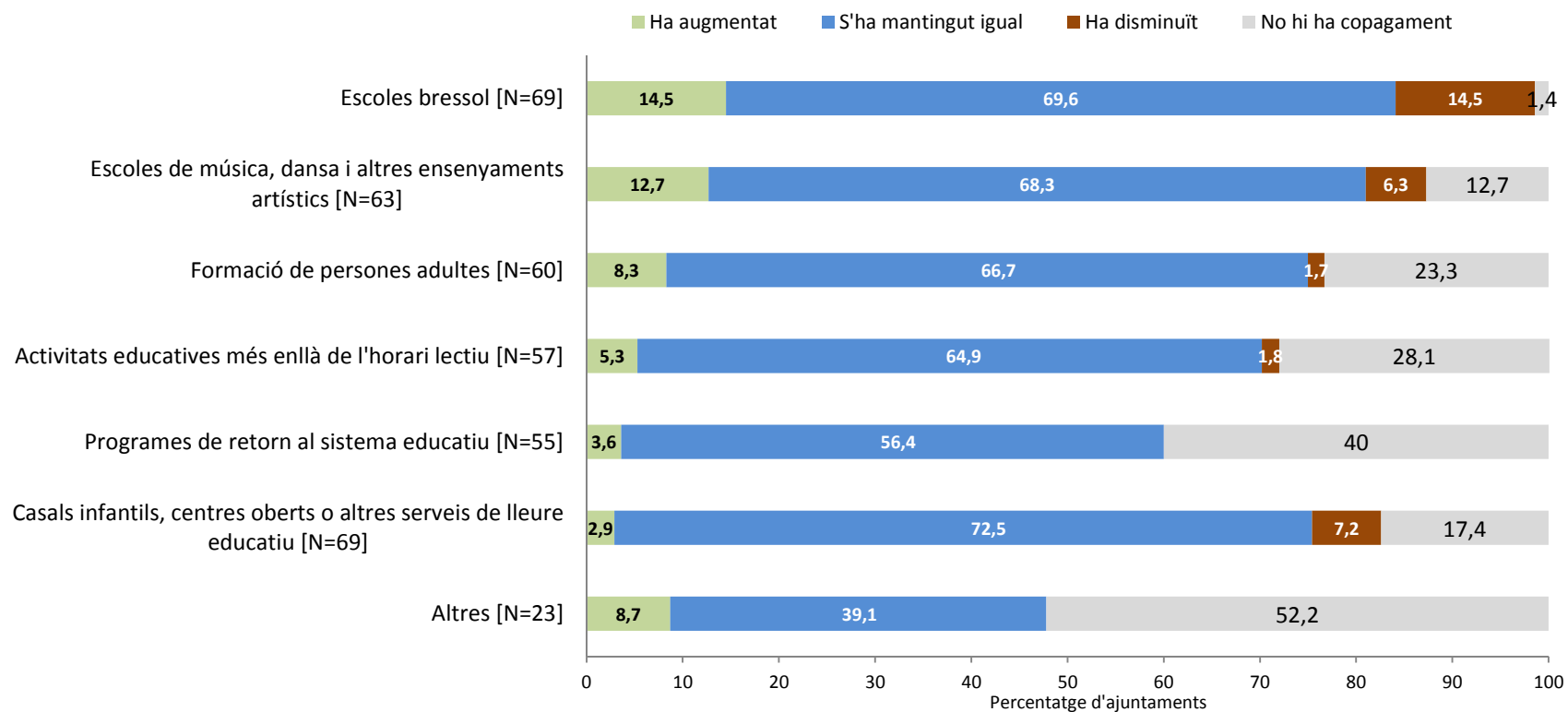

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

4.3 Evolució del copagament

La majoria dels municipis han mantingut els preus del copagament dels usuaris i famílies per diferents activitats educatives.

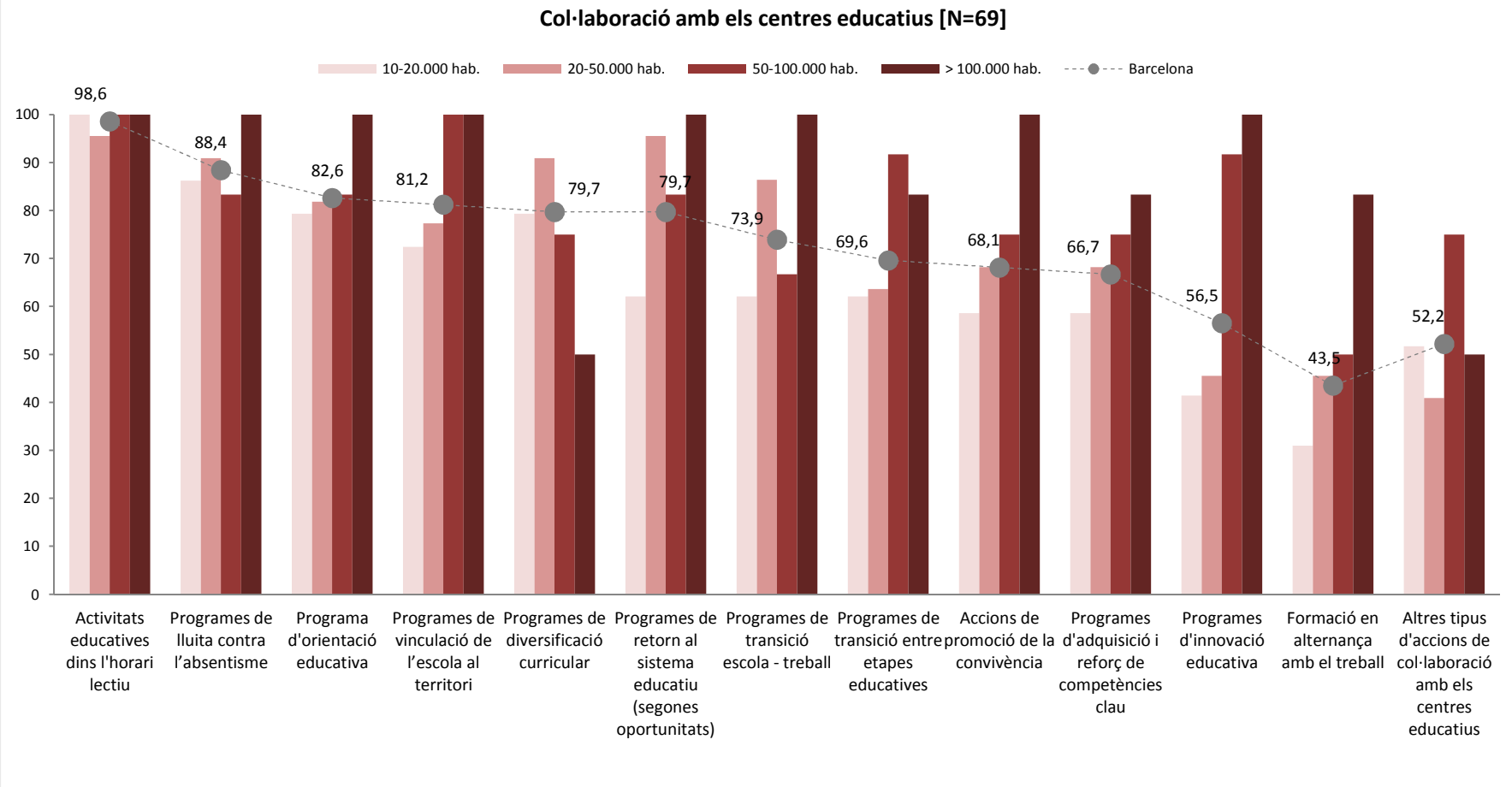
Evolució del copagament dels usuaris i famílies als darrers dos anys

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

5 COL·LABORACIÓ AMB ELS CENTRES EDUCATIUS

Dues terceres parts dels ajuntaments col·labora amb els centres en la majoria de les activitats consultades. Alguns programes, com 'formació en alternança amb el treball' o 'innovació educativa' estan menys estesos sobre tot als municipis més petits.

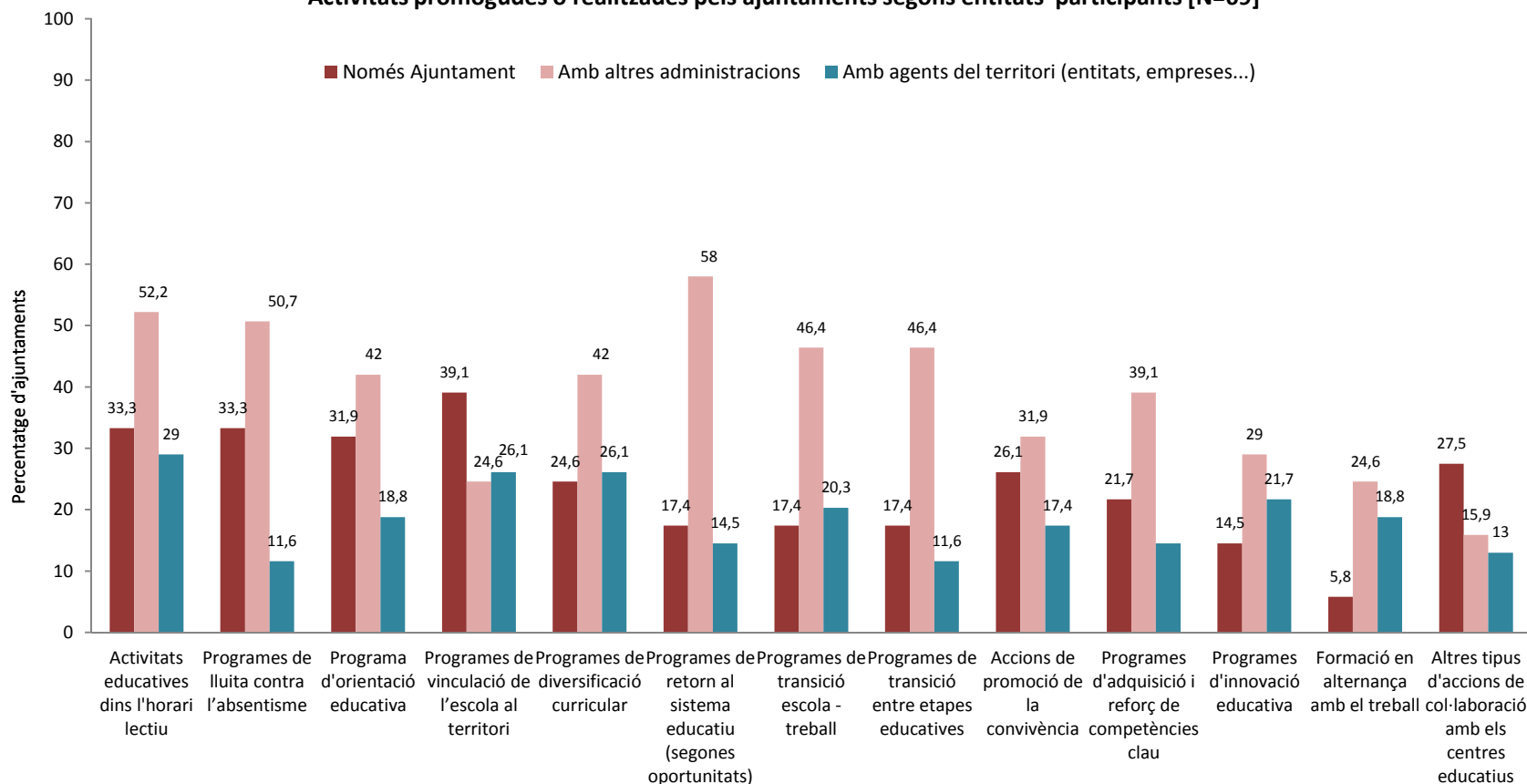

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

5.1 Entitats participants

En la majoria dels programes consultats, l'ajuntament col·labora amb altres administracions. Als programes de 'vinculació de l'escola al territori' són els que tenen una major proporció d'intervenció exclusiva de l'ajuntament.

Activitats promogudes o realitzades pels ajuntaments segons entitats participants [N=69]

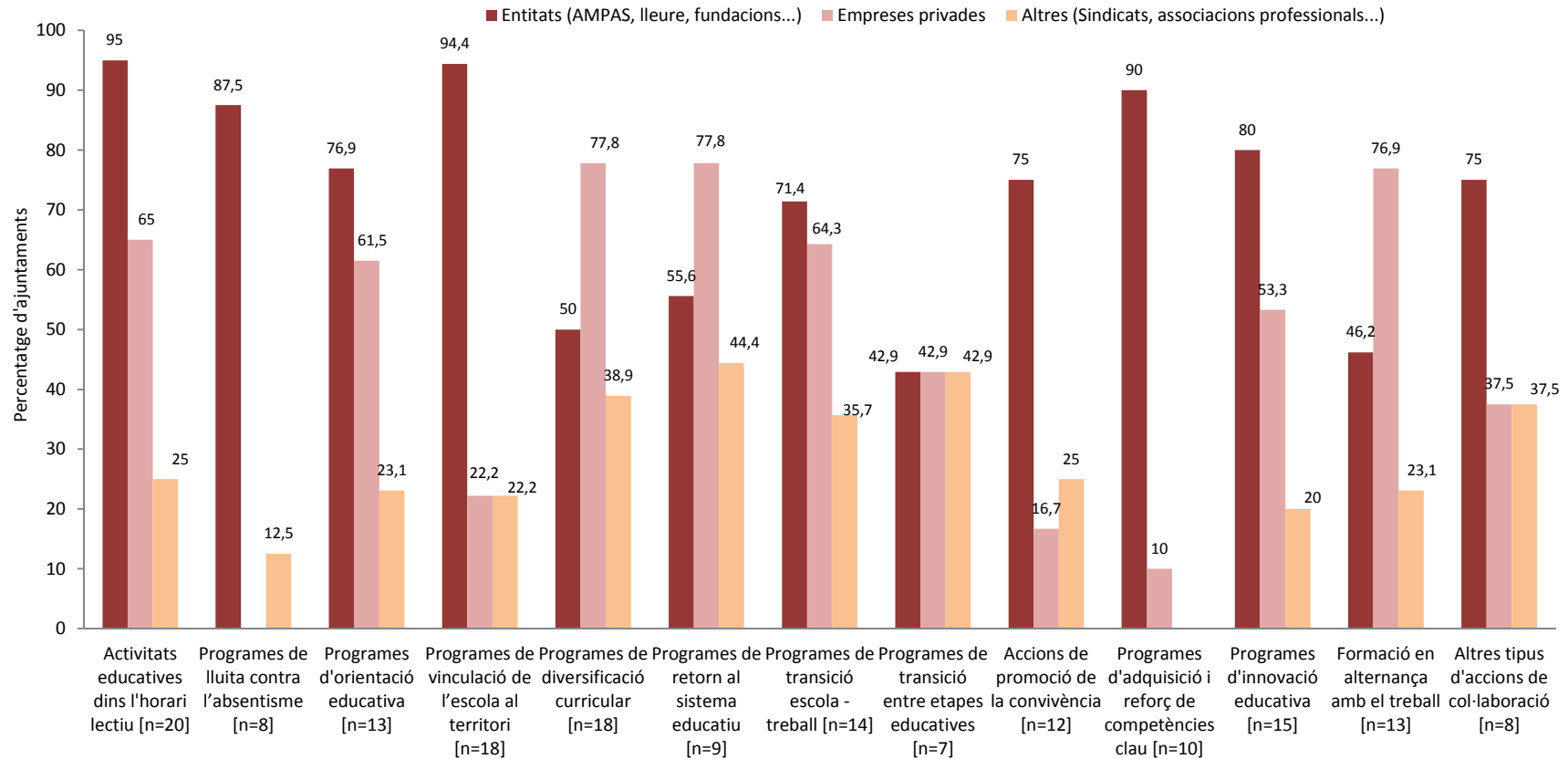

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

5.2 Agent/s del territori que han intervingut

Els agents del territori que més intervenen en les actuacions de col·laboració són les entitats (ampas, lleure...). Hi ha activitats on destaquen les empreses privades com 'formació amb alternança al treball', 'diversificació curricular' i 'retorn al sistema educatiu'.

Agent/s del territori han intervingut en aquestes actuacions de col·laboració amb els centres educatius

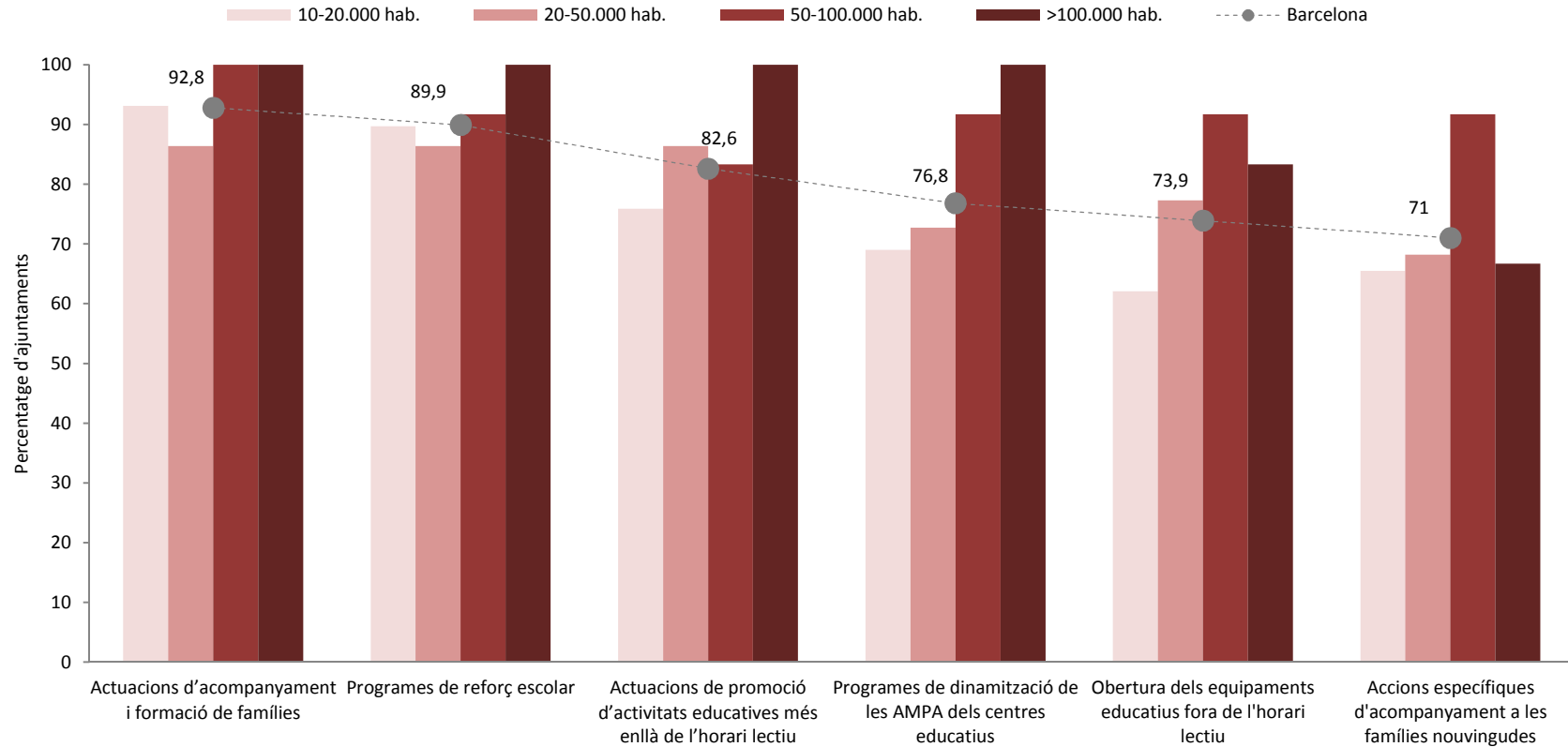

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

6 EDUCACIÓ MÉS ENLLÀ DE L'HORARI LECTIU I SUPORT A LES FAMÍLIES

Més de dues terceres parts dels ajuntaments desenvolupen activitats més 'enllà de horari lectiu i suport a les famílies'. La menys estesa és l'activitat 'd'acompanyament a les famílies novingudes'.

Educació més enllà de l'horari lectiu i suport a les famílies [n=69]

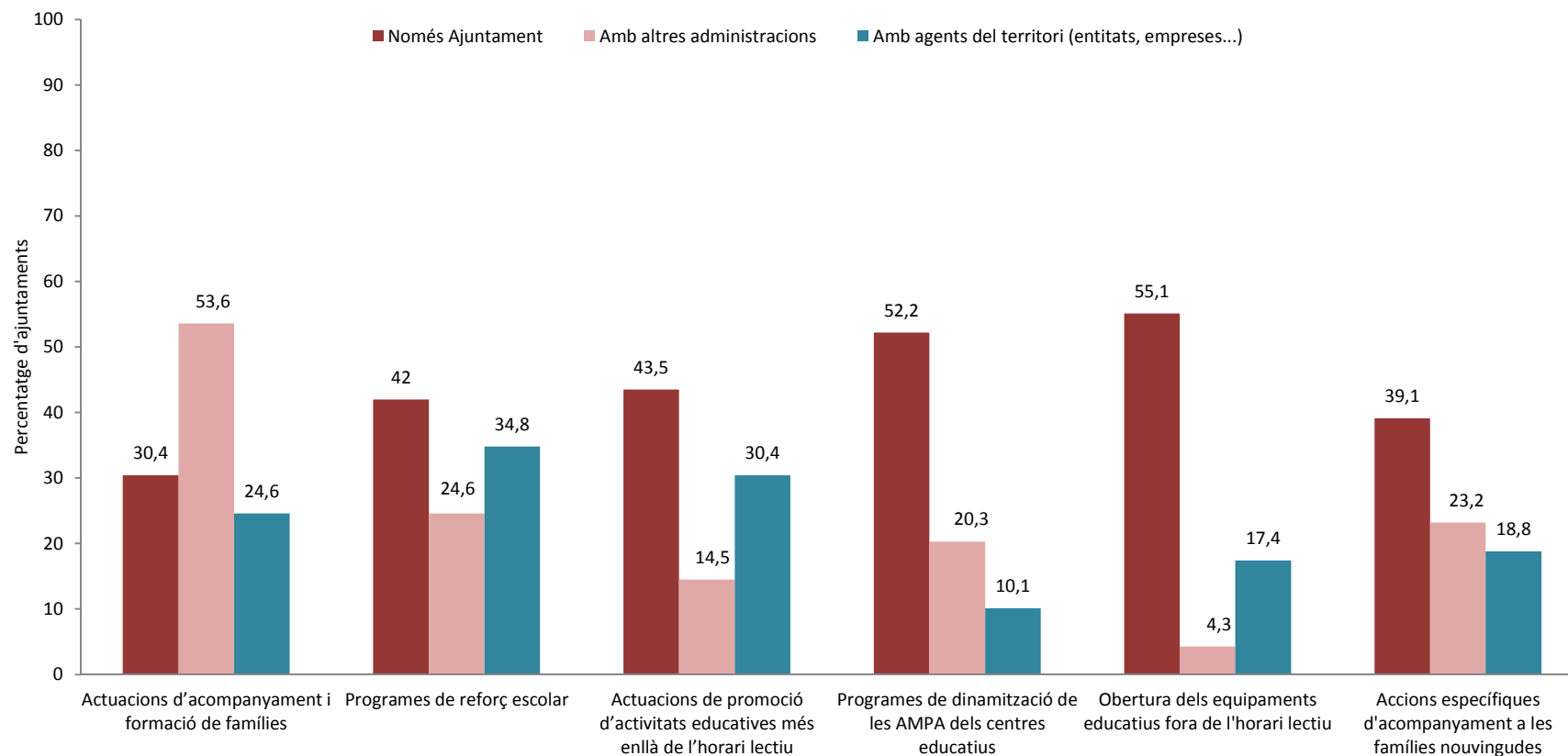

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

6.1 Entitats participants

Hi ha una proporció alta de casos en que 'només intervé' l'ajuntament en activitats més enllà de l'horari lectiu i suport a les famílies. En 'acompanyament i formació a les famílies' és més habitual la col·laboració amb altres administracions.

Entitats participants en activitats més enllà de l'horari lectiu i suport a les famílies [n=69]

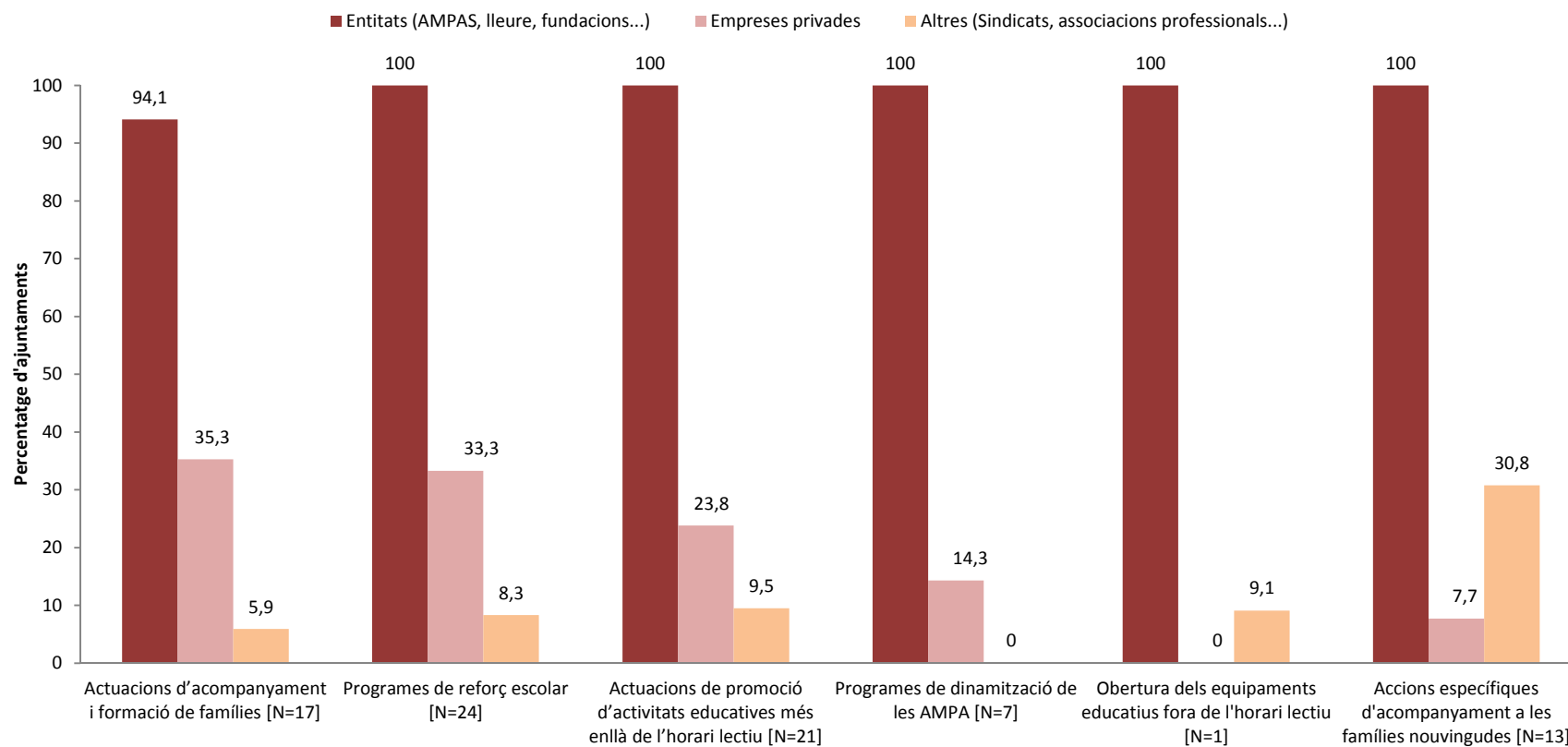

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

6.2 Agents del territori que hi han intervingut

Les entitats (AMPAs, lleure...) intervenen en gairebé la totalitat d'actuacions realitzades amb altres agents del territori.

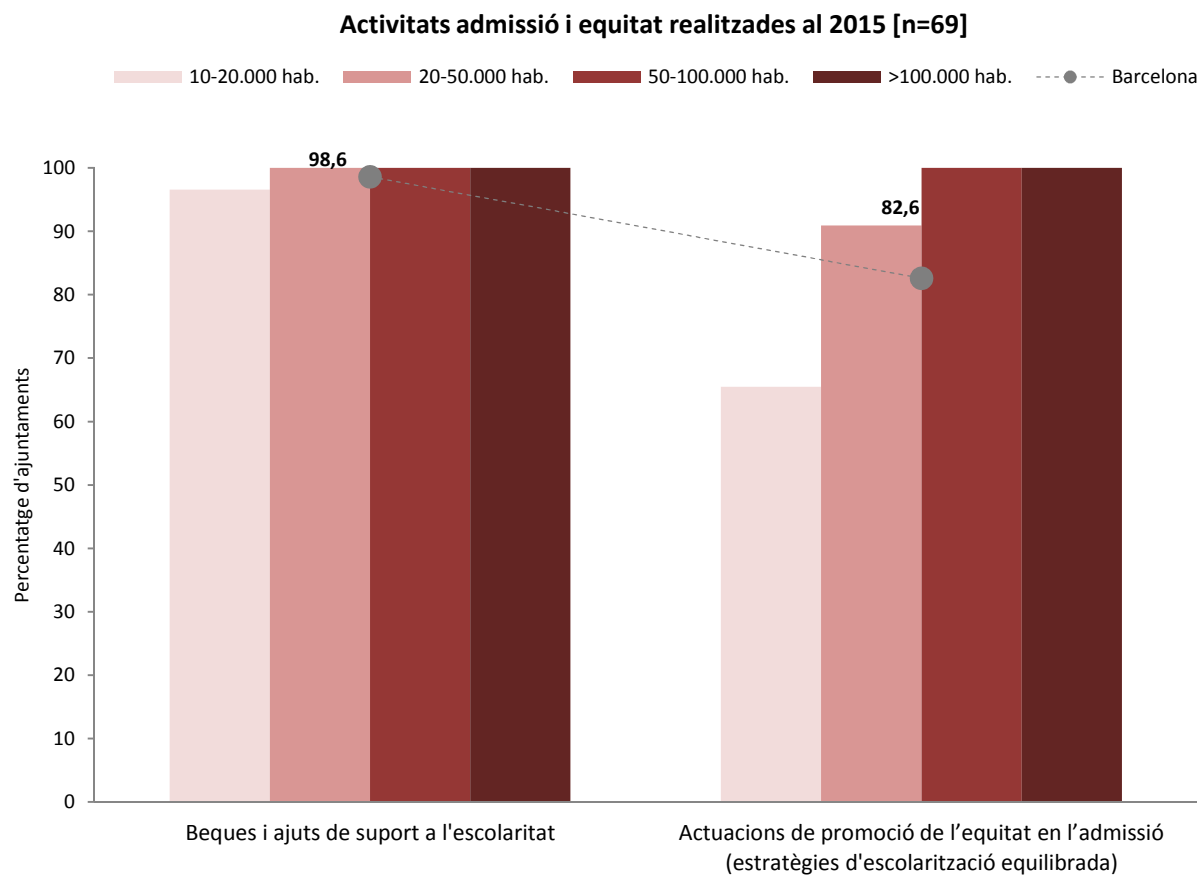
Agents del territori han intervingut en actuacions d'educació més enllà de l'horari lectiu i de suport a les famílies

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

7 ADMISSIÓ D'ALUMNAT I EQUITAT EN L'ESCOLARITAT

Les actuacions de 'promoció de l'equitat' i la promoció de 'beques i/o ajudes de ajuda de suport a l'escolaritat', estan esteses en la majoria dels municipis.

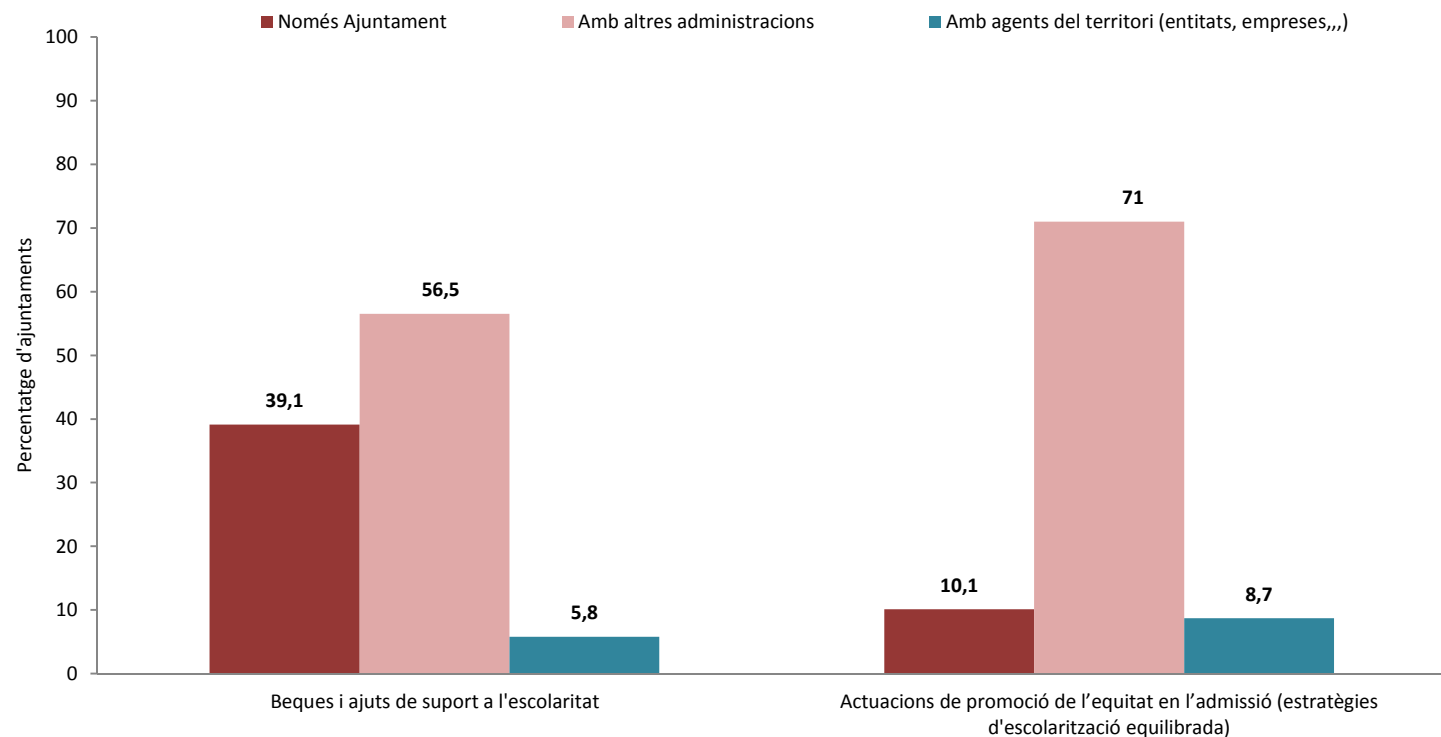

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

7.1 Entitats participants

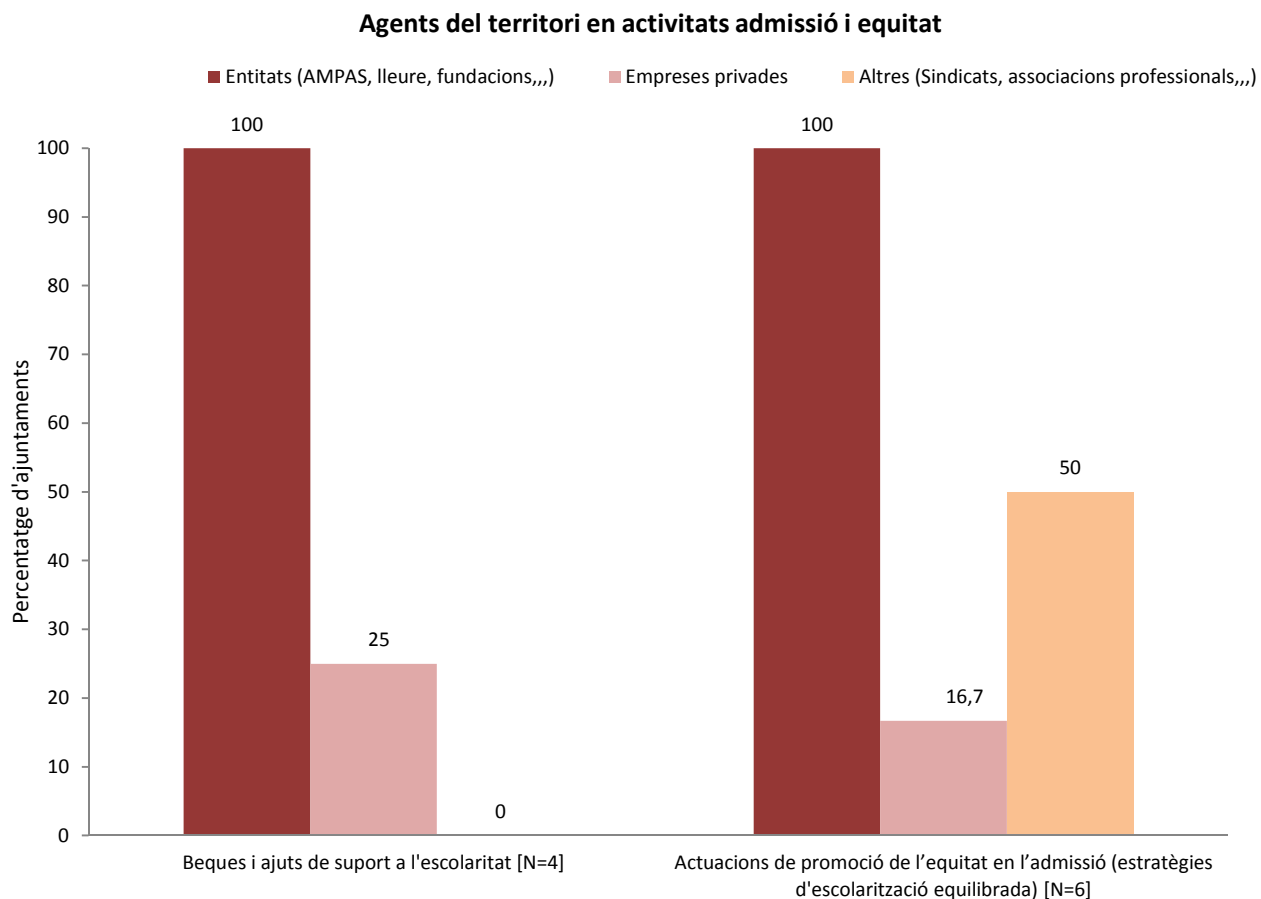
En les activitats d'admissió i equitat és més freqüent la col·laboració dels municipis amb altres administracions. En canvi, la intervenció d'altres agents del territori és mínima.

Entitats participants en activitats admissió i equitat [n=69]

7.2 Agents del territori que hi han intervingut

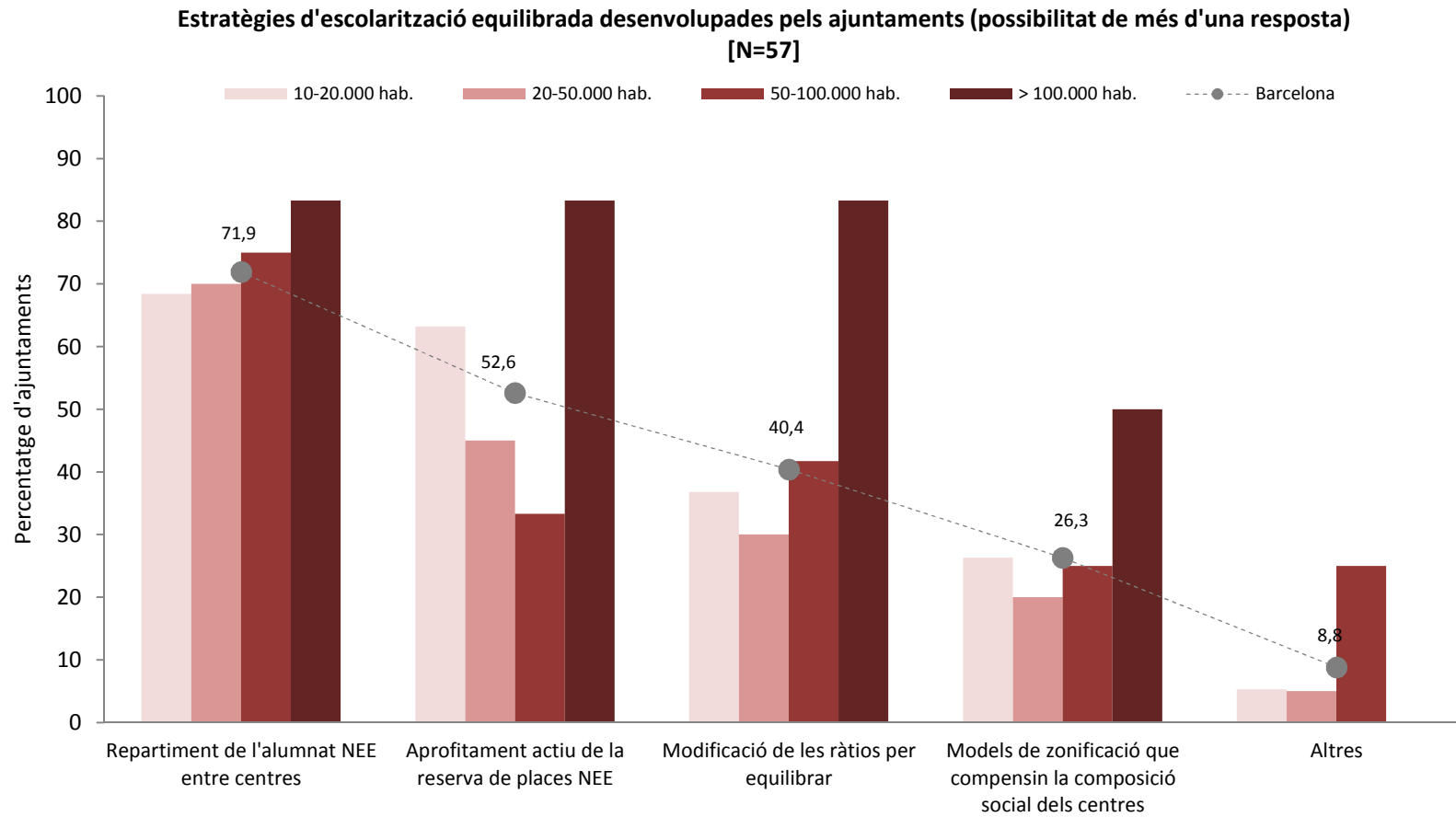
Les entitats (AMPAS, lleure...) intervenen en gairebé la totalitat d'actuacions realitzades amb altres agents del territori. (al tenir en compte que són molt pocs els casos considerats)

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

7.3 Estratègies d'escolarització equilibrada

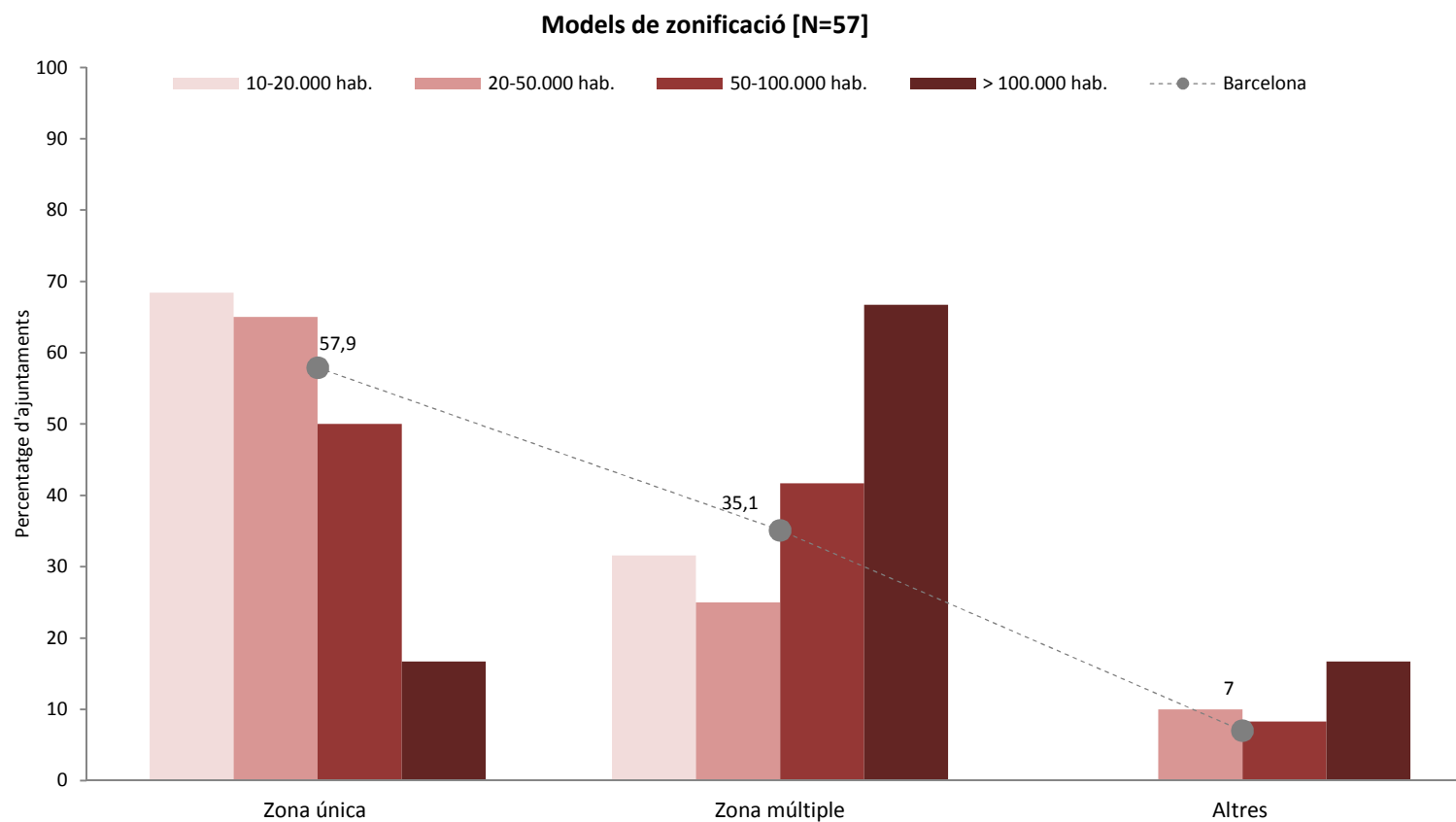
El repartiment de 'l'alumnat amb NEE' és l'activitat més comú entre els municipis. En canvi, els models de zonificació només s'estenen al 26% dels municipis.

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

7.4 Models de zonificació

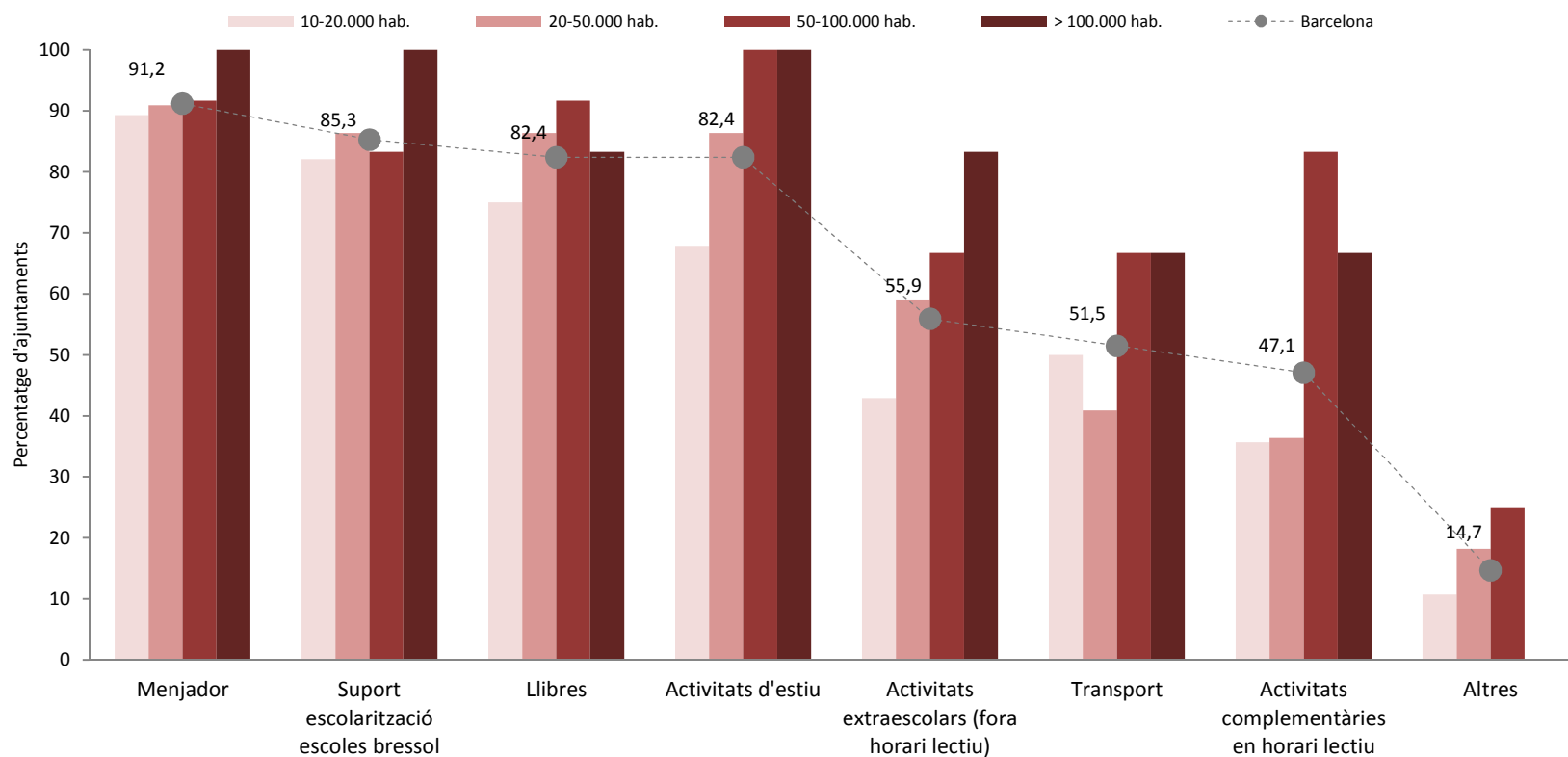
El model 'zona única' és més extens als municipis més petits; en canvi, el model 'zona múltiple' ho és als municipis més grans.

7.5 Prestació de beques i/o ajuts

Dels ajuntaments que han prestat beques i/o ajudes, les més esteses són les beques de menjador (91%). En canvi, les menys esteses són les 'activitats complementàries en horari lectiu' (47,1%).

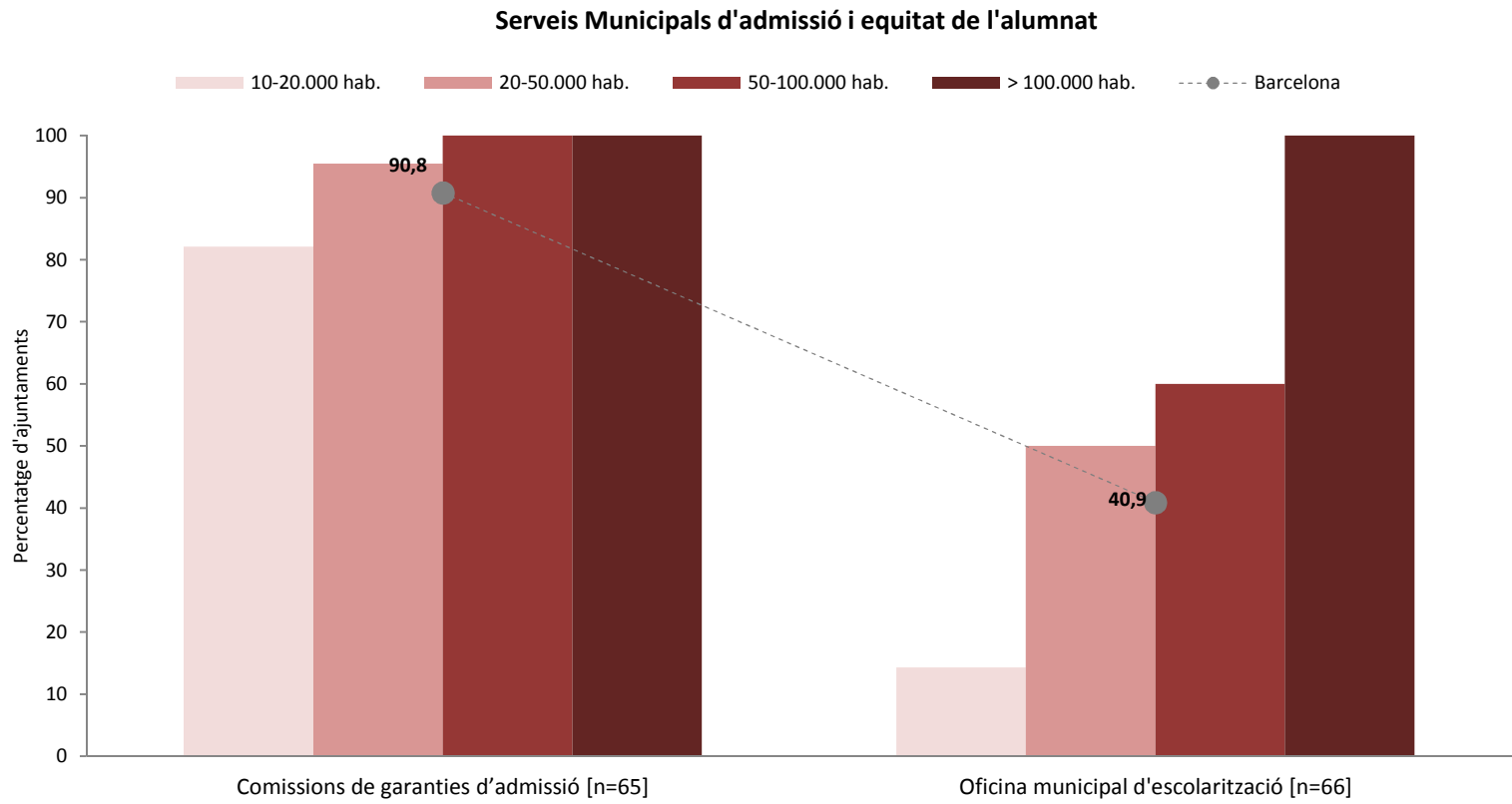
Beques i/o ajuts dels ajuntaments, amb recursos municipals, per a serveis directament relacionats amb l'escolarització [N=64]

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

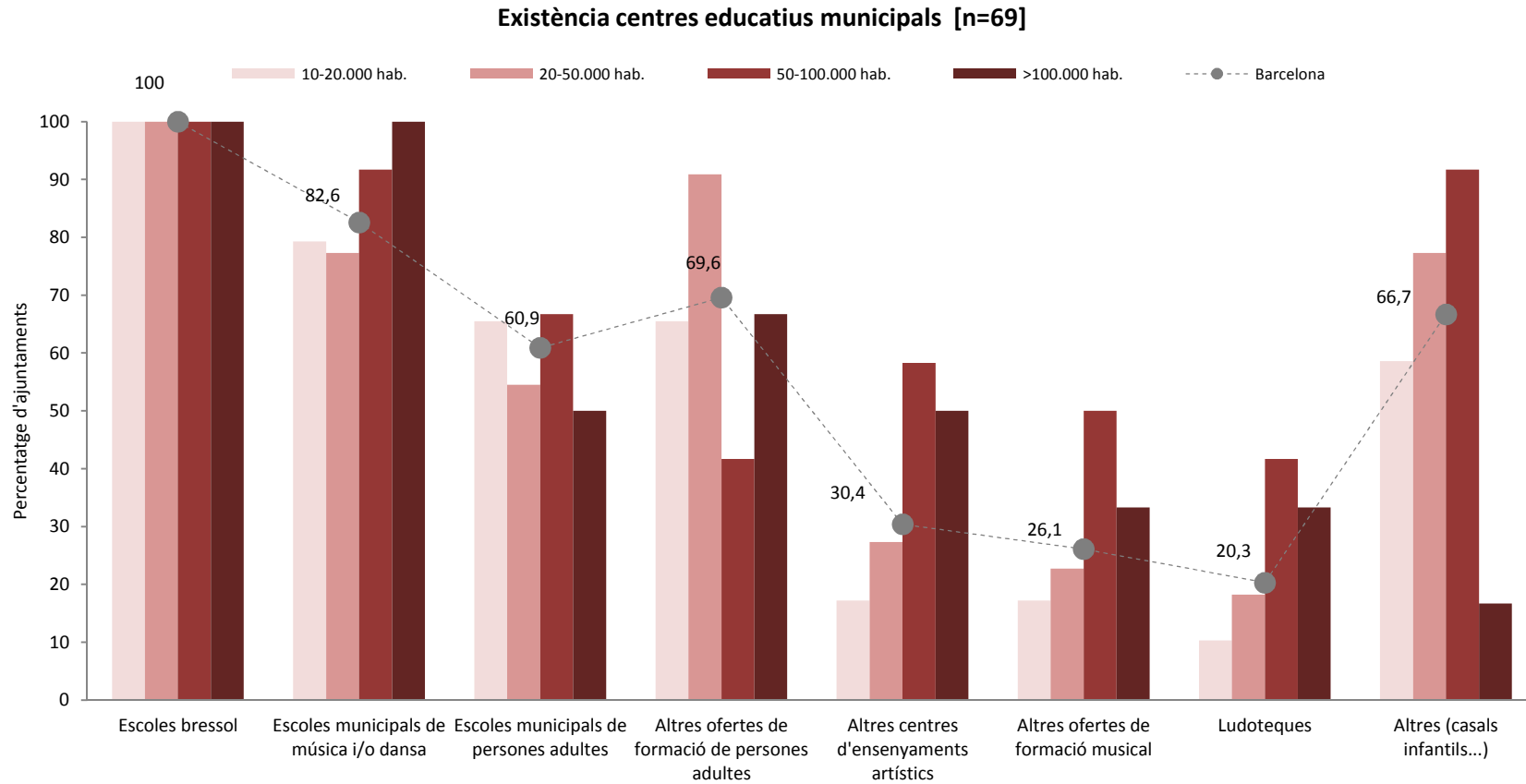
7.6 Serveis municipals d'admissió i equitat de l'alumnat

Un 90,8% dels municipis de Barcelona disposen de 'comissions de garanties d'admissió' mentre que en el 40,9% hi ha Oficines municipals d'escolarització. Aquestes estan poc desenvolupades en els municipis més petits.

8 CENTRES EDUCATIUS MUNICIPALS

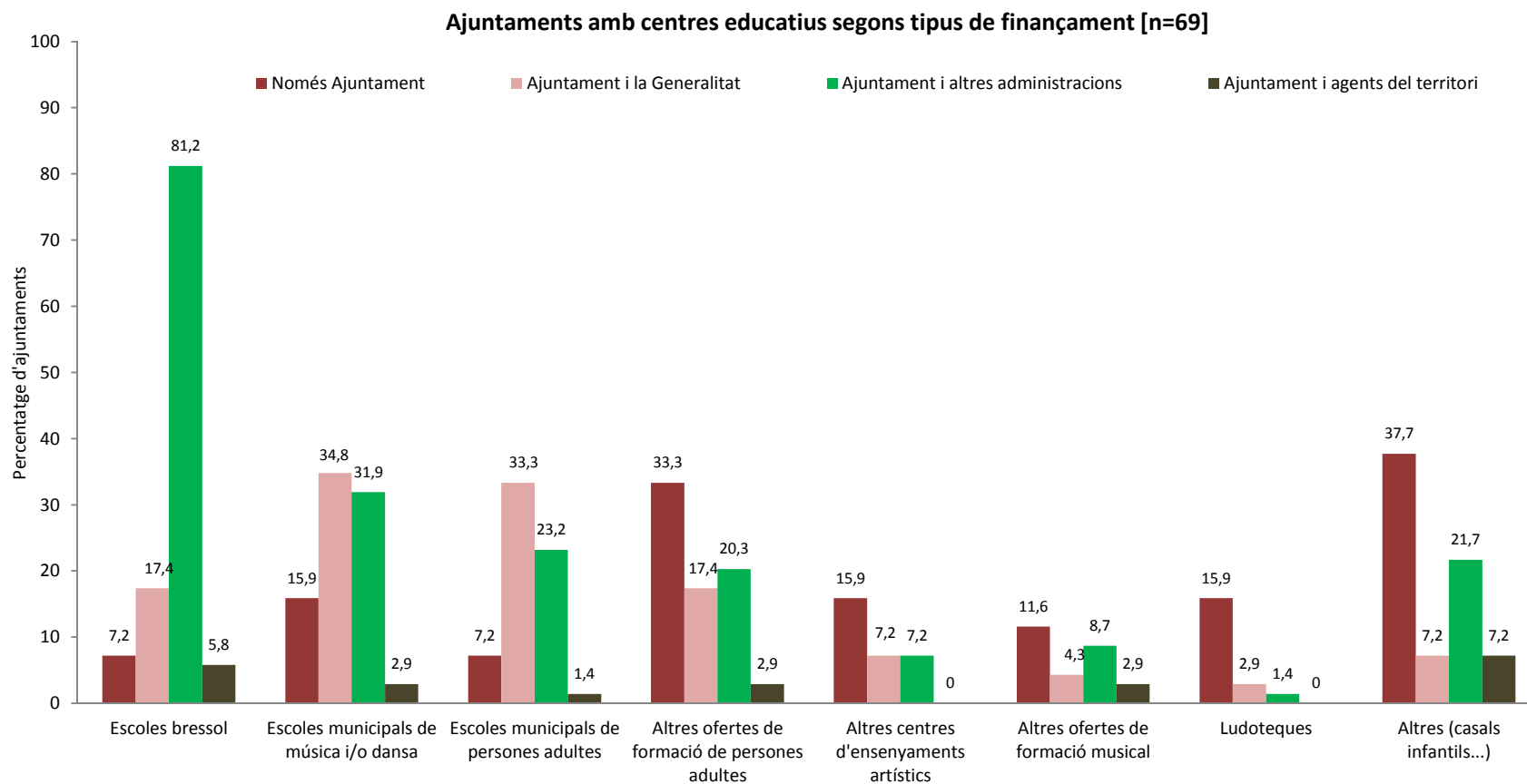
Les escoles bressol i de música són els centres més estesos entre els municipis. En canvi, les ludoteques, altres ofertes de formació musical i altres centres de formació artística estan estesos en una proporció minoritària de municipis.

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

8.1 Tipus de finançament dels centres educatius

Els centres educatius municipals mostren diferents fonts de finançament. A les escoles bressol destaquen altres administracions (diputacions); en persones adultes, la Generalitat i en ludoteques, només l'ajuntament.

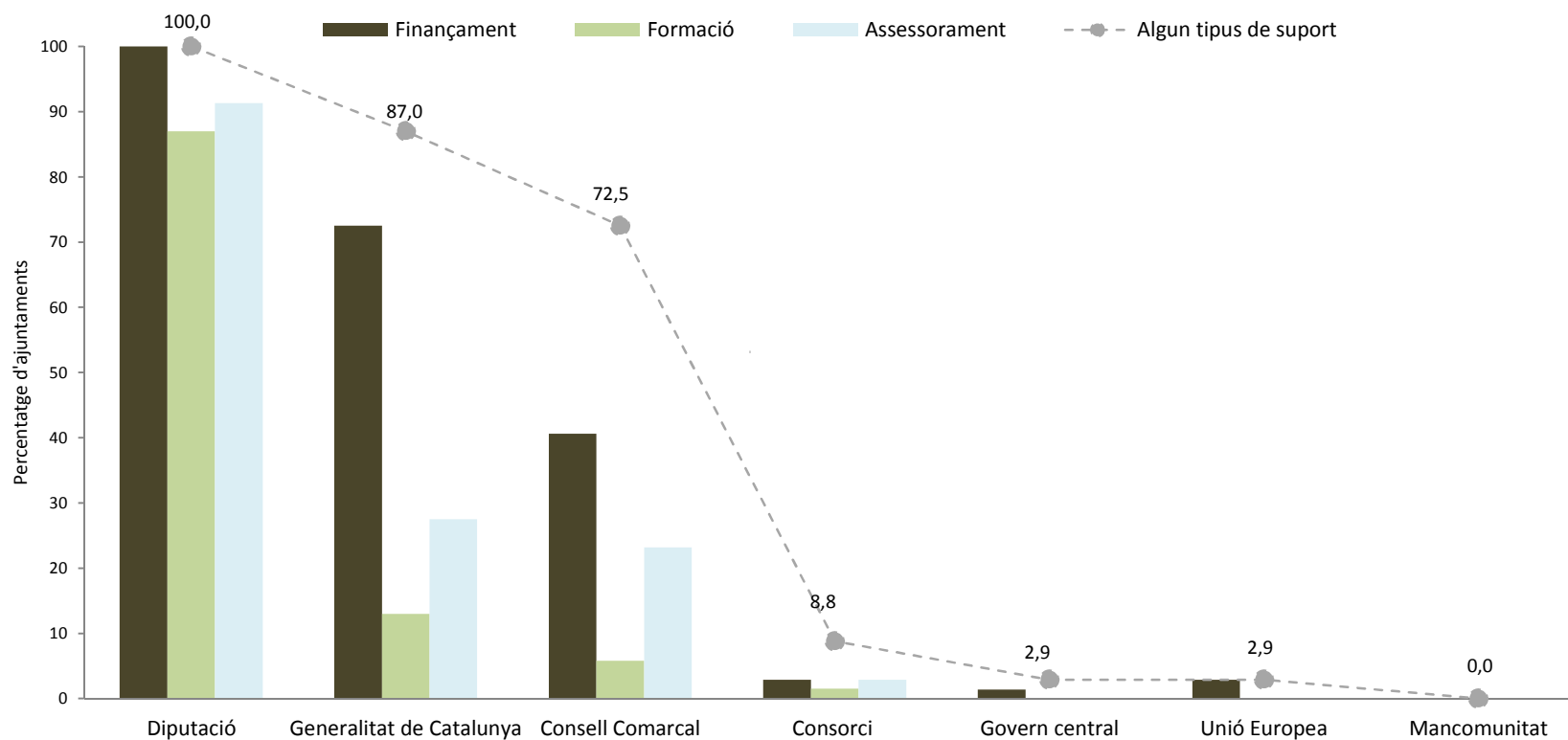

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

9 ORGANISMES GOVERNAMENTALS

Els organismes governamentals més mencionats pels ajuntaments en algun tipus de suport són la 'Diputació' (100%) i la 'Generalitat de Catalunya' (87%). La Diputació és l'organisme que ofereix més varietat de suports a un major nombre de municipis.

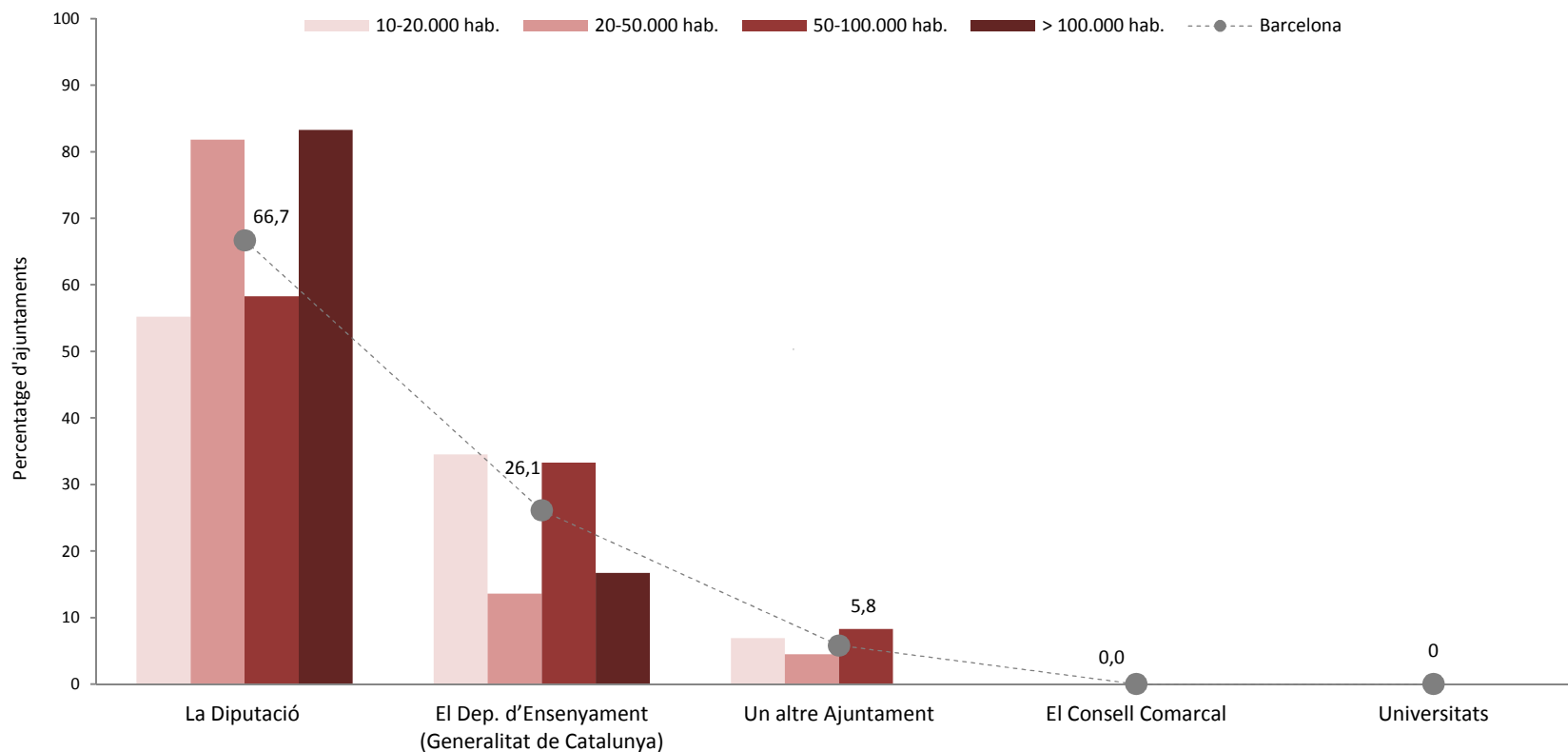
Organismes governamentals que han donat algun tipus de suport als Ajuntaments en matèria d'educació (possibilitat de més d'una resposta) [N=69]

9.1 Ens governamentals de referència

Els ens de referència als que es dirigeixen els ajuntaments quan necessiten assessorament en temes d'educació triats en primera opció són la 'Diputació' (66,7%) i en menor mesura el 'Departament d'Ensenyament' (26,1%).

Ens de referència per a l'assessorament en temes d'educació [N=69]

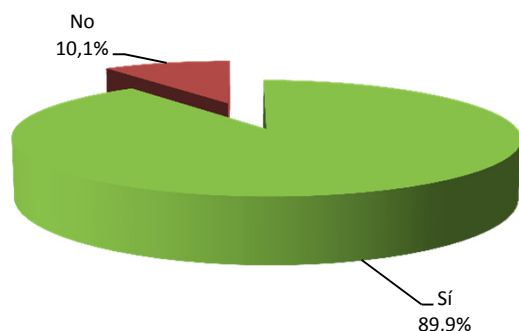

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

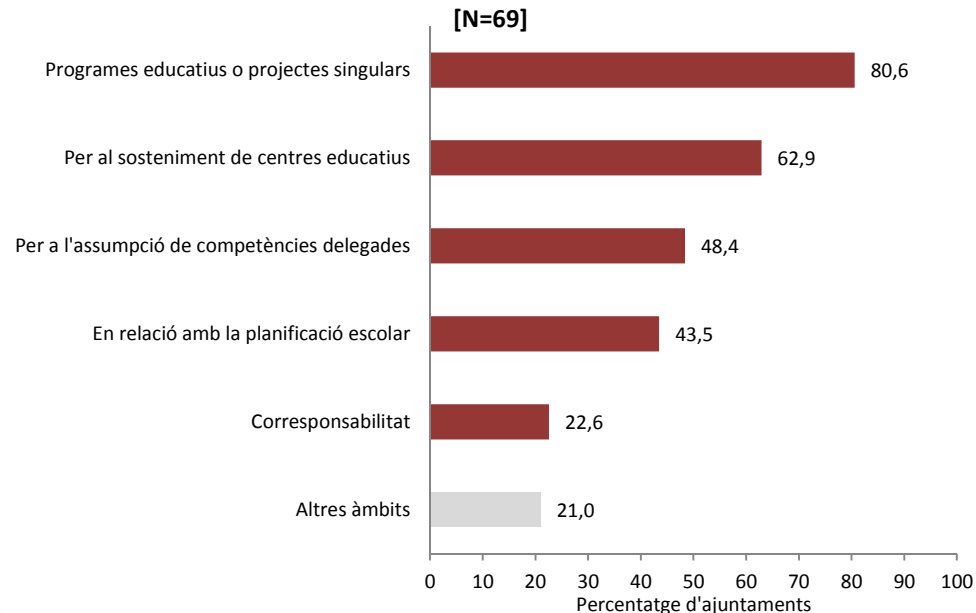
9.2 Convenis amb el Departament d'Ensenyament

Un 89,9% dels ajuntaments consultats tenen subscrit algun conveni amb el Departament d'Ensenyament. Els més habituals són els 'Programes educatius o projectes singulars' (89,7%) i els destinats al 'Sosteniment de centres educatius' (62,9%).

Algun conveni entre l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament [N=69]

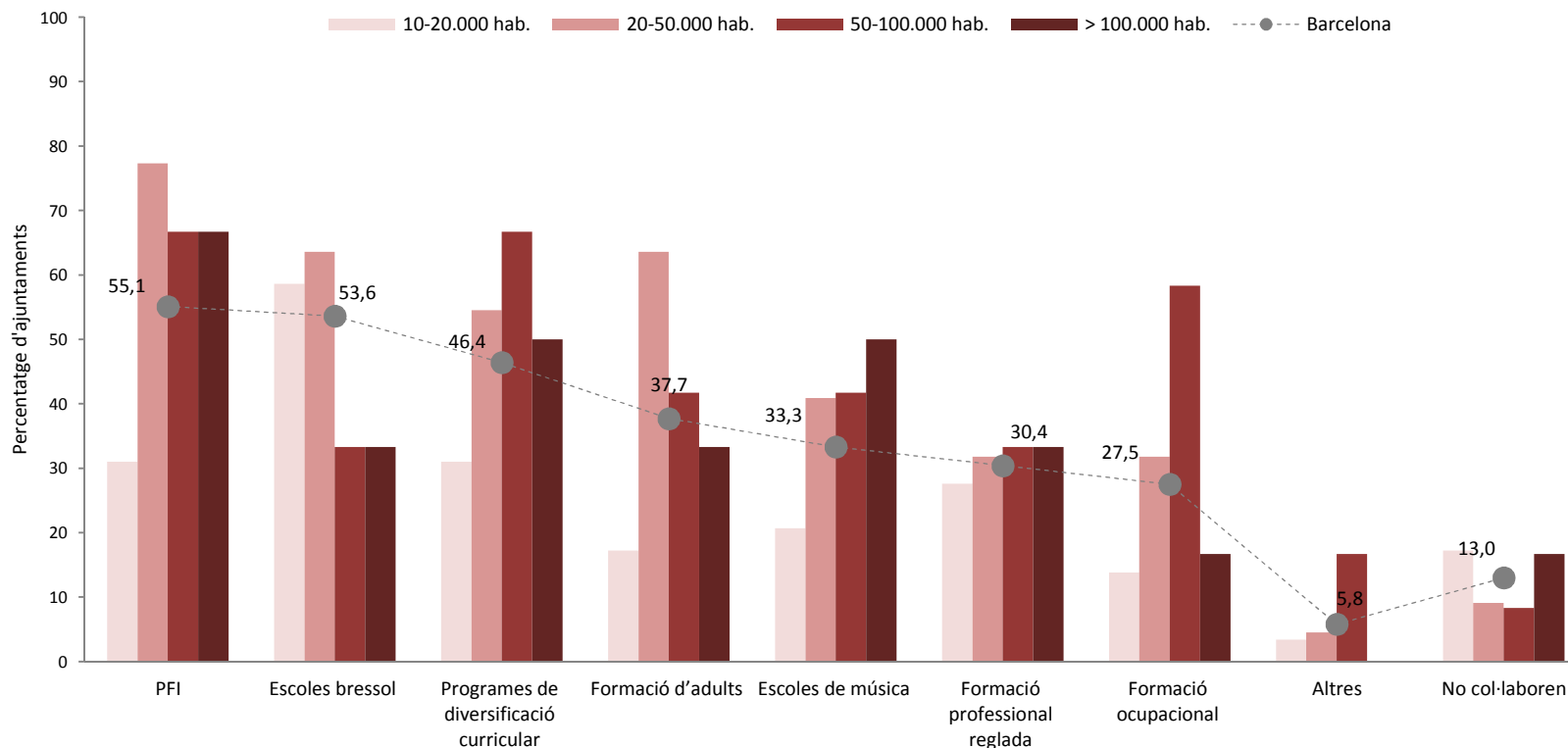
Àmbits en els quals es realitzen els convenis entre l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament (possibilitat de més d'una resposta) [N=69]

9.3 Col·laboració amb el Departament d'Ensenyament

L'àmbit amb més col·laboració amb el Departament d'Ensenyament són els PFI (55%) i les 'Escoles Bressol' (53%). On es produeix menys col·laboració és en la 'Formació Professional ocupacional' (27%).

Àmbits en els quals els ajuntaments col·laboren amb el Departament d'Ensenyament (o un altre Departament amb competències) en la programació de l'oferta educativa en el municipi [N=69]

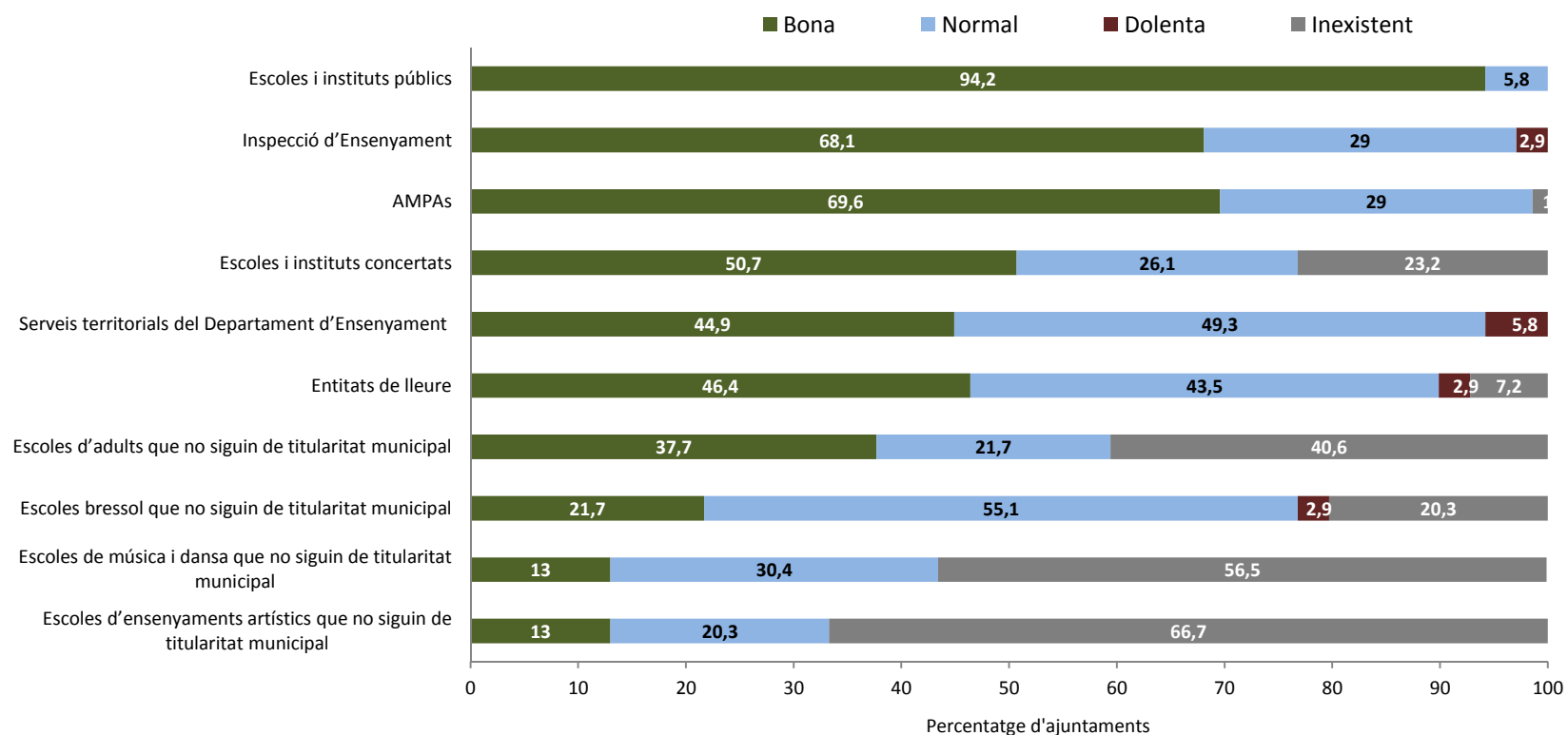

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

9.4 Valoració de la col·laboració amb altres agents

Gairebé la totalitat dels municipis valoren com a bona la relació amb les 'Escoles i Instituts públics'. En canvi, la valoració 'normal' és més gran quan es valoren els serveis territorials, les entitats de lleure o les escoles bressol no municipals.

Valoració que fan els ajuntaments de la seva col·laboració amb diferents agents educatius [N=69]

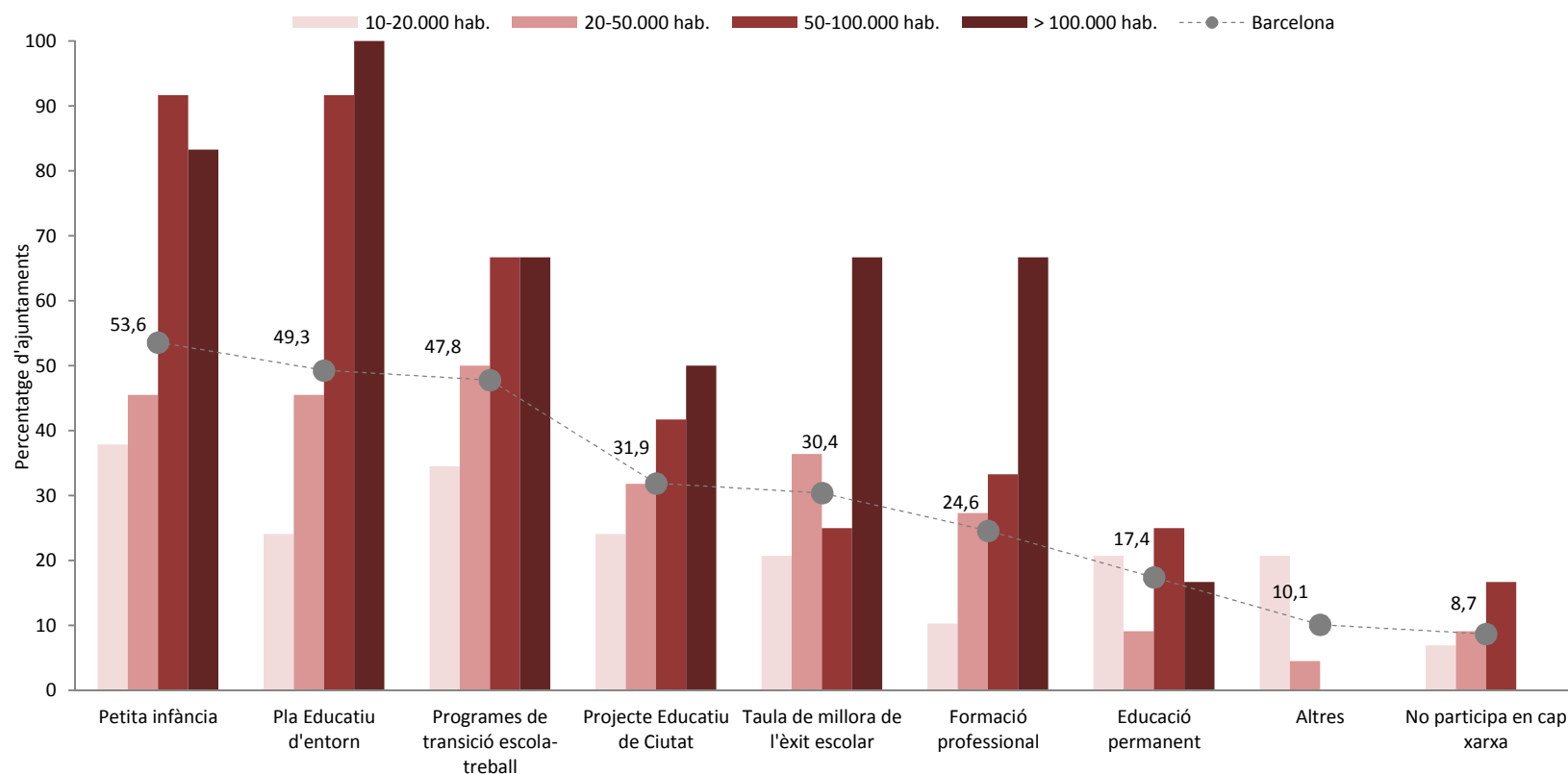

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

9.5 Participació en xarxes locals

El 91,3% dels ajuntaments participa en alguna xarxa local. Les més esteses són les vinculades a 'Petita infància' (53,6%) i les menys esteses són les vinculades a 'Educació permanent' (17,4%).

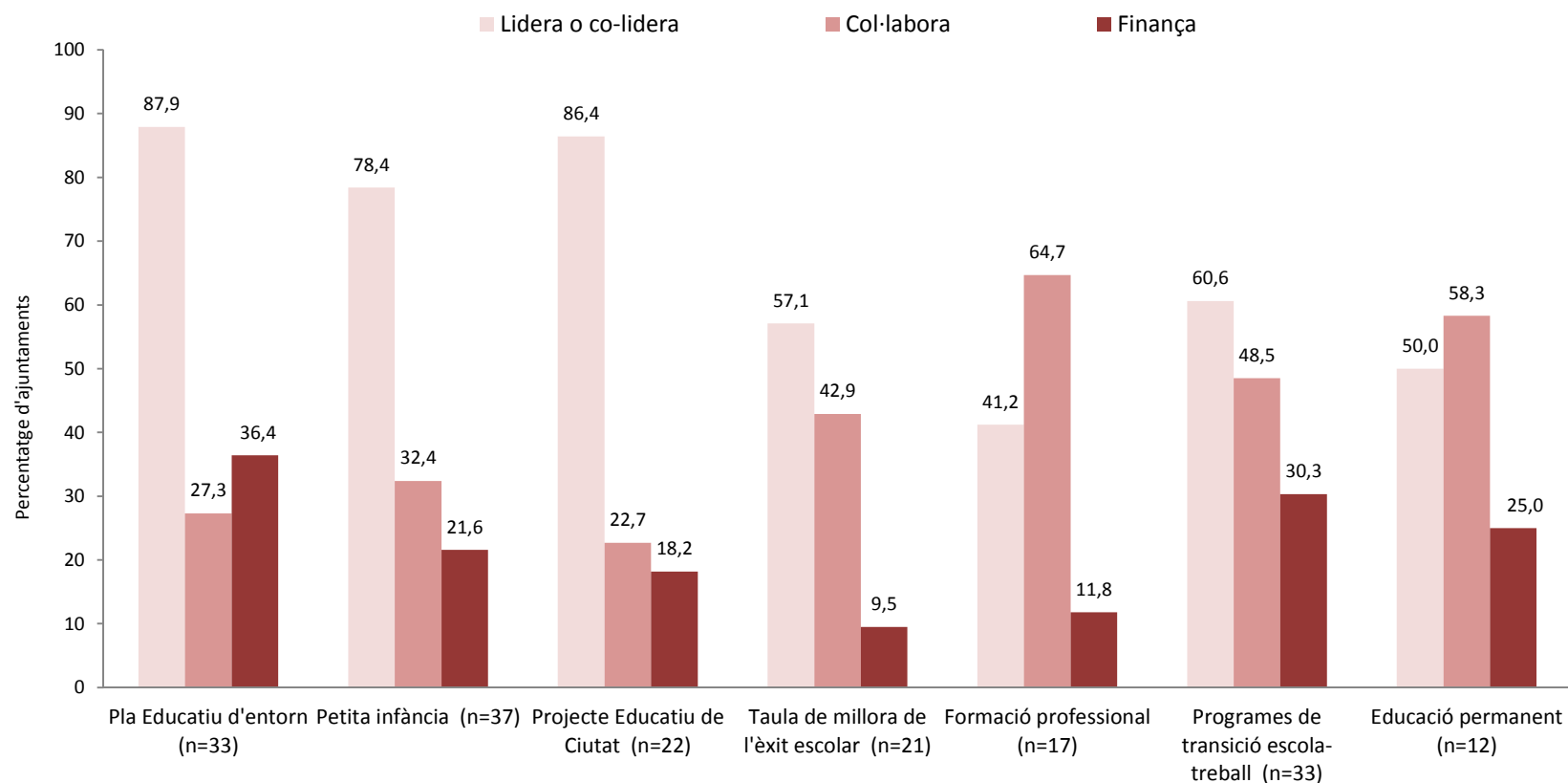
Pertinença a una xarxa local vinculada a la gestió de les polítiques d'educació [N=69]

9.6 Tipus de participació en xarxes locals

Hi ha algunes xarxes on els ajuntaments tenen més protagonisme amb el lideratge o co-lideratge de les mateixes com els plans educatius d'entorn, els projectes educatius de ciutat i de petita infància.

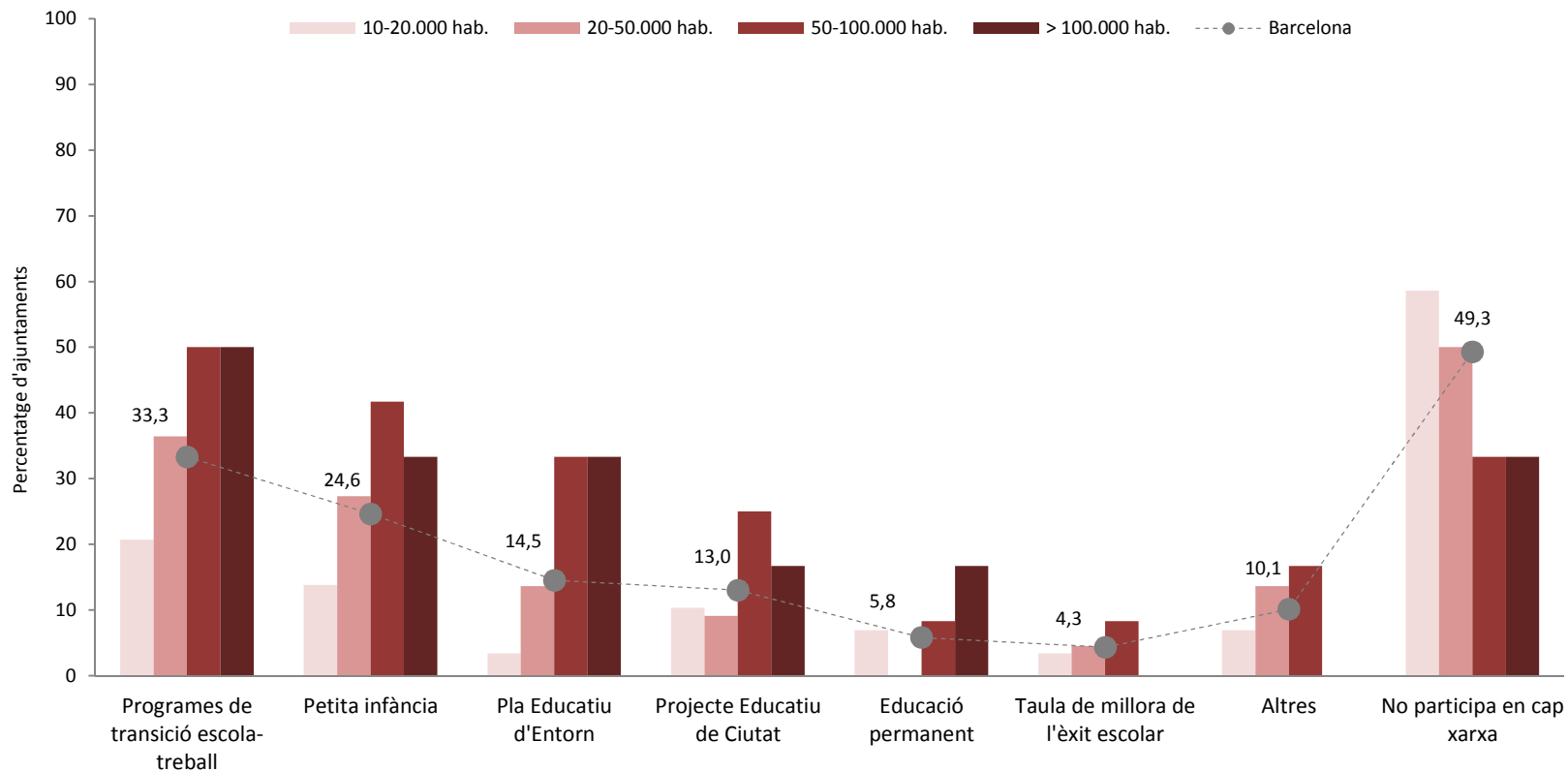
Tipus de participació dels ajuntaments que formen part d'una xarxa local d'educació durant l'any 2015

9.7 Xarxes intermunicipals

El 50% dels ajuntaments participa en xarxes intermunicipals. Les més esteses són les vinculades als 'Programes de transició escola-treball' (33%) i les menys esteses són les vinculades a 'Taules de millora de l'èxit escolar' (4,3%) i 'educació permanent' (5,8%).

Pertinença a una xarxa intermunicipal dins dels següents àmbits educatius [N=69]

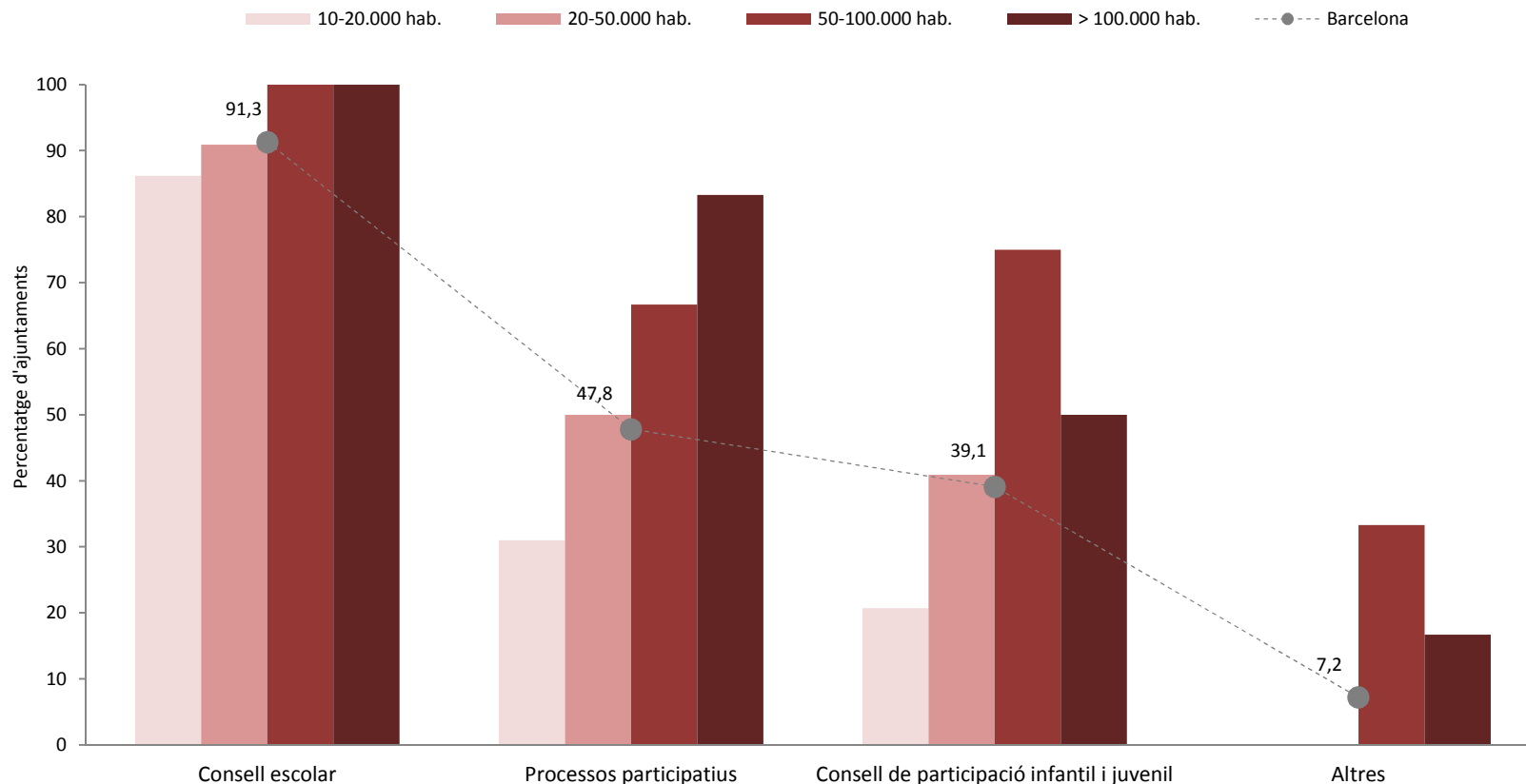

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

10 MECANISMES DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Gairebé tots els municipis disposen de 'Consell escolar' i gairebé la meitat ha realitzat 'Processos participatius'. Més d'una tercera part té 'Consells de participació infantil i juvenil'.

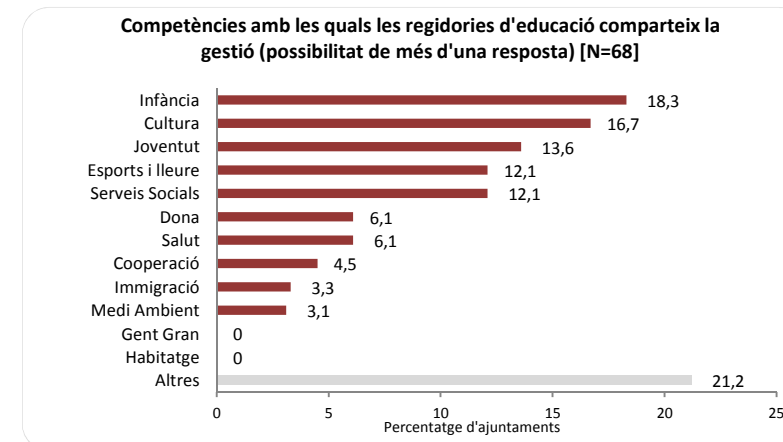
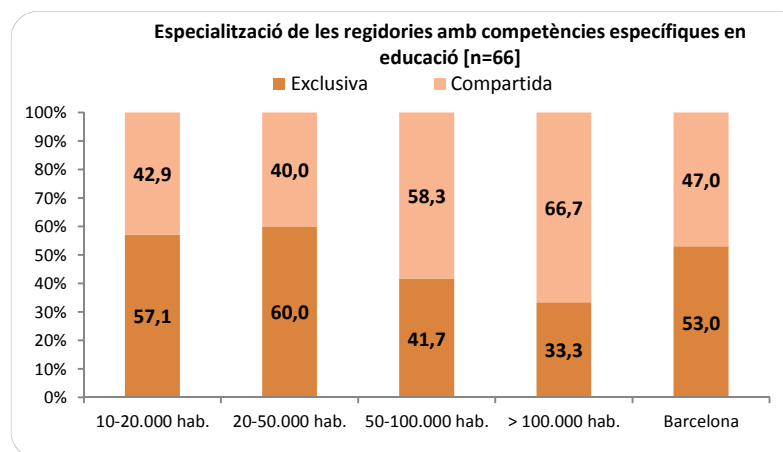
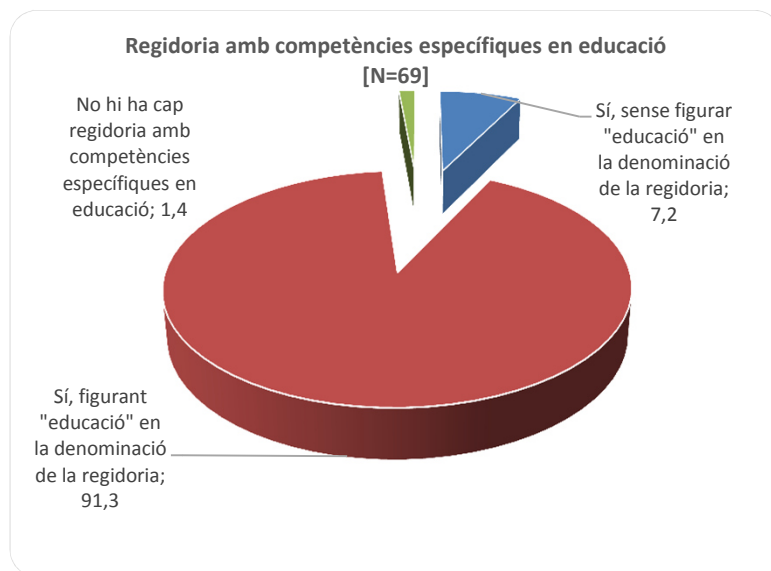
Mecanismes de participació ciutadana utilitzats pels ajuntaments en l'àmbit d'educació [N=69]

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

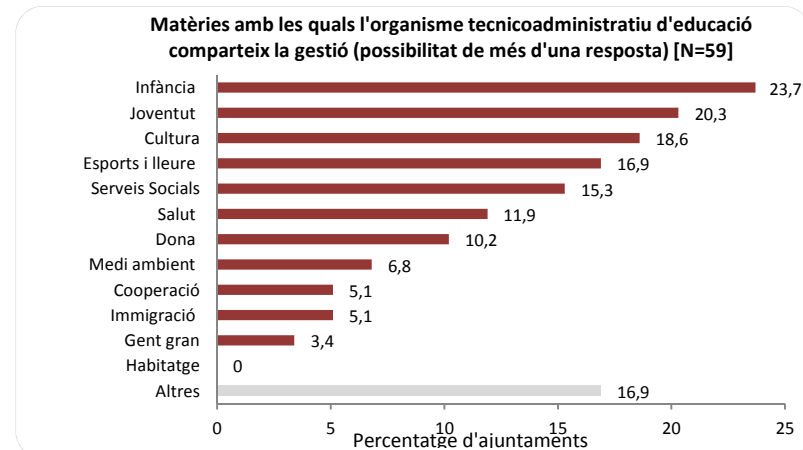
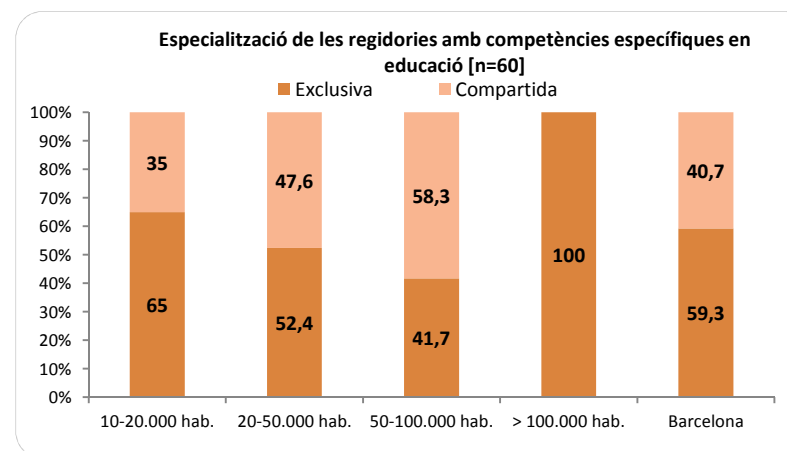
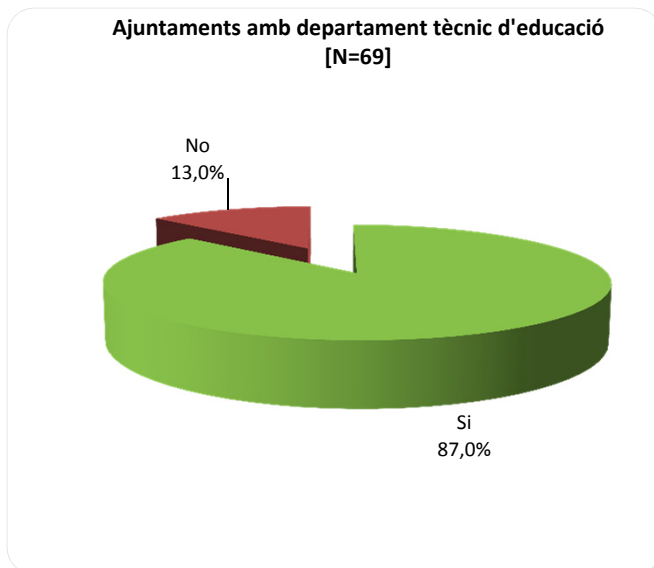
11 ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ POLÍTICA

El 98,6% dels municipis consultats disposen de regidories amb competències delegades en educació. El 77,1% de les regidories comparteix gestió amb altres matèries i, entre aquests, les matèries més mencionades són 'Infància' (18%) i 'Cultura' (16%).

12 ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ TÈCNICA

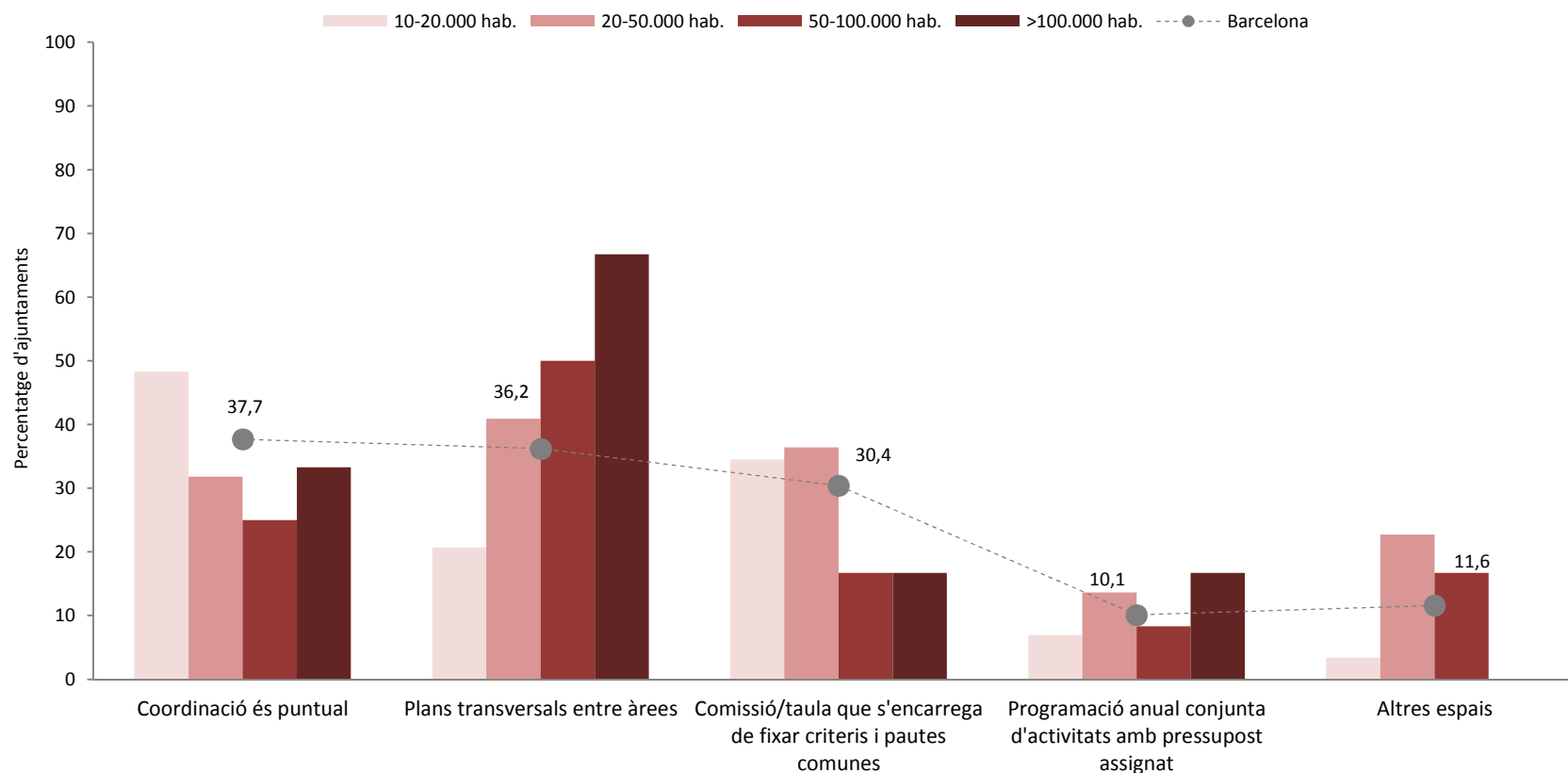
El 87% dels municipis té un organisme tècnic que centralitza les actuacions d'educació. El 40% dels organismes comparteixen la gestió amb altres matèries i, entre aquests, les matèries més mencionades són 'infància' (32%) i 'joventut' (20%).

12.1 Espais de coordinació

Els espais de coordinació més estables –programes, comissions- estan estesos en una tercera part del municipi, mentre que la programació anual amb pressupost assignat és de només el 10%. En canvi, el 37% dels municipis només realitzen una coordinació puntual amb altres àrees.

Espais transversals de coordinació entre educació i altres àrees [N=69]

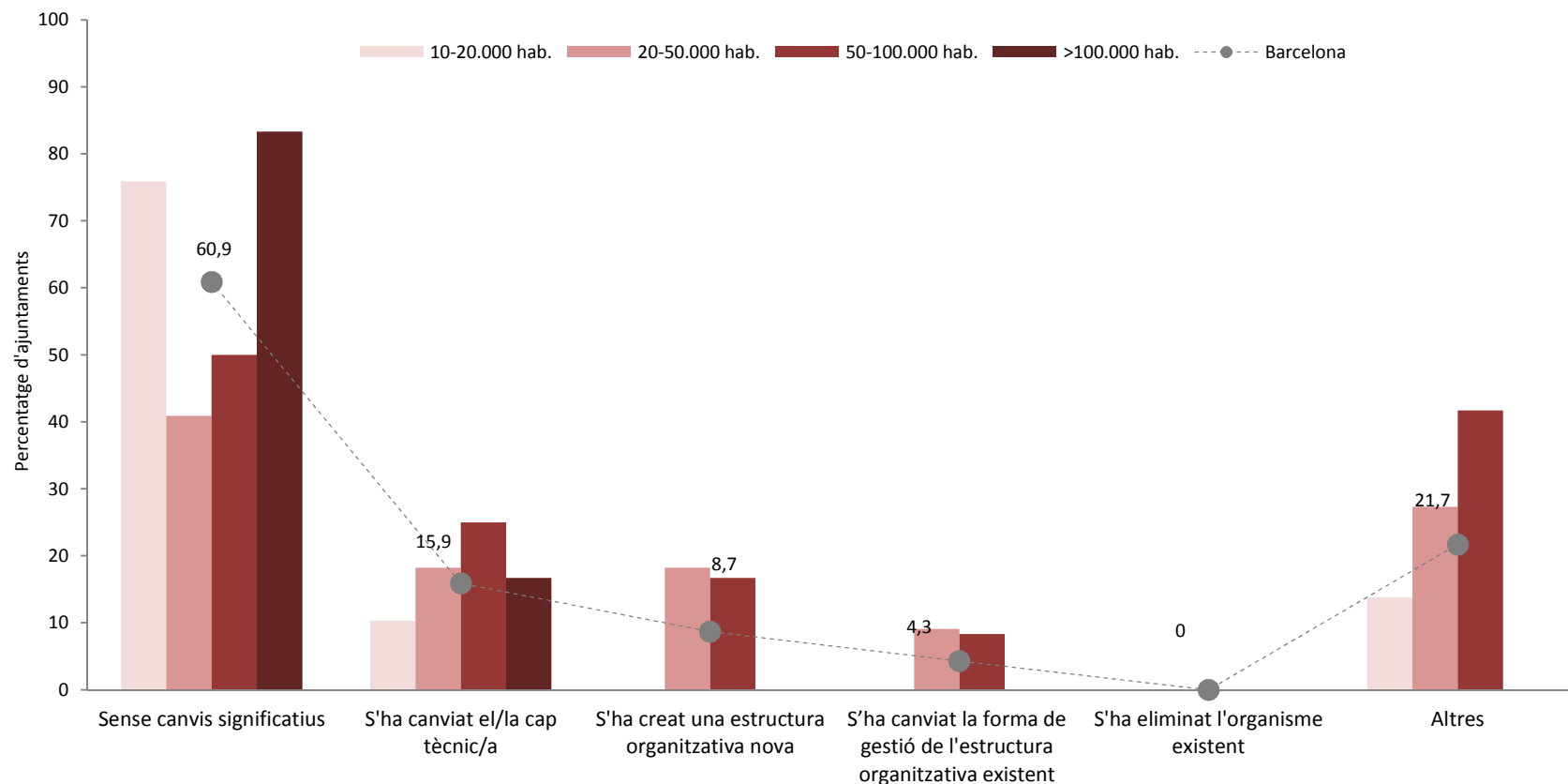

Font: Panel de polítiques educatives locals 2016

12.2 Canvis realitzats als organismes tècnics

El 41% dels ajuntaments han realitzat canvis significatius en els organismes tècnics dedicats a educació en relació a l'anterior mandat. El 15,9% del municipis ha canviat el cap tècnic, un 8,7% ha creat una estructura nova i el 4,3 ha canviat la forma de gestió. Cal destacar que ningú municipi ha eliminat les estructures tècniques d'educació.

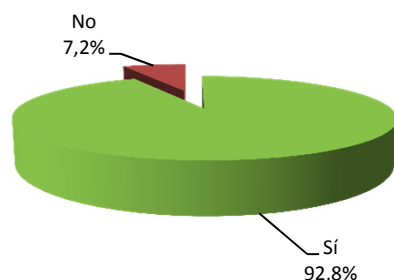
Canvis produïts des de l'inici mandat 2015-2019 [N=69]

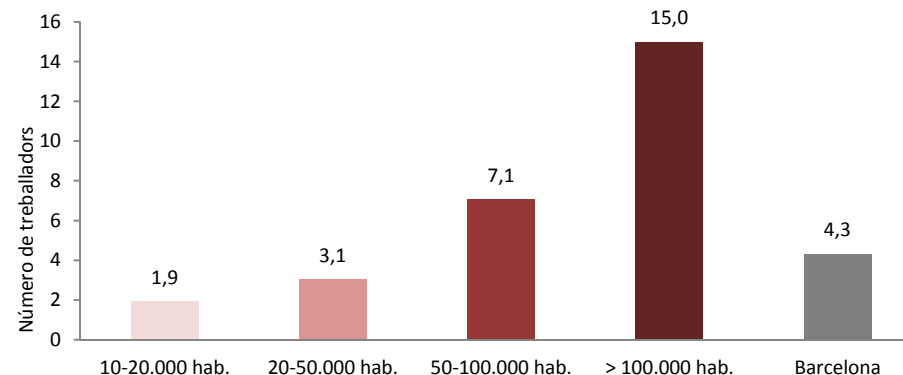
13 TREBALLADORS/ES

El 93% dels ajuntaments de la demarcació de Barcelona tenen treballadors (tècnics o similars) dedicats a educació. El 47% dels municipis tenen funcionaris; el 75%, personal laboral, i el 13,9% tenen altres tipus de contractes. El 81% ha realitzat formació específica en educació del personal de l'àrea d'educació de l'Ajuntament.

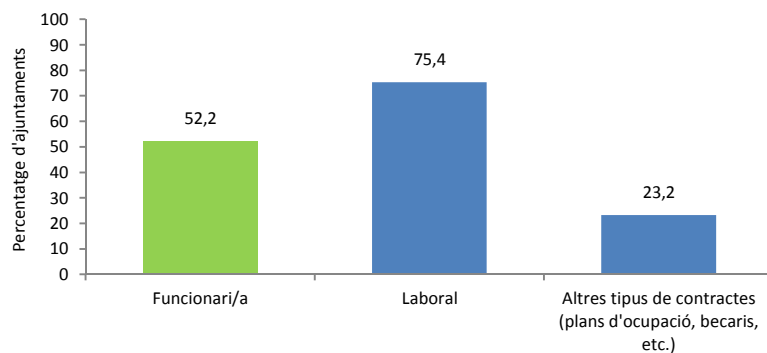
Ajuntaments amb treballadors (tècnics o similars) dedicats a educació [N=69]

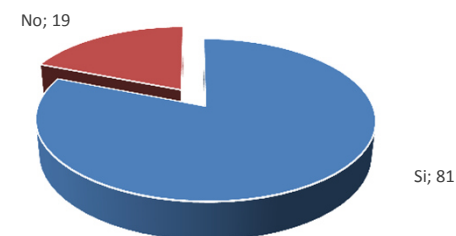
Mitjana municipal de treballadors/es dedicats a educació [N=69]

Ajuntaments amb treballadors segons el seu vincle laboral [N=69]

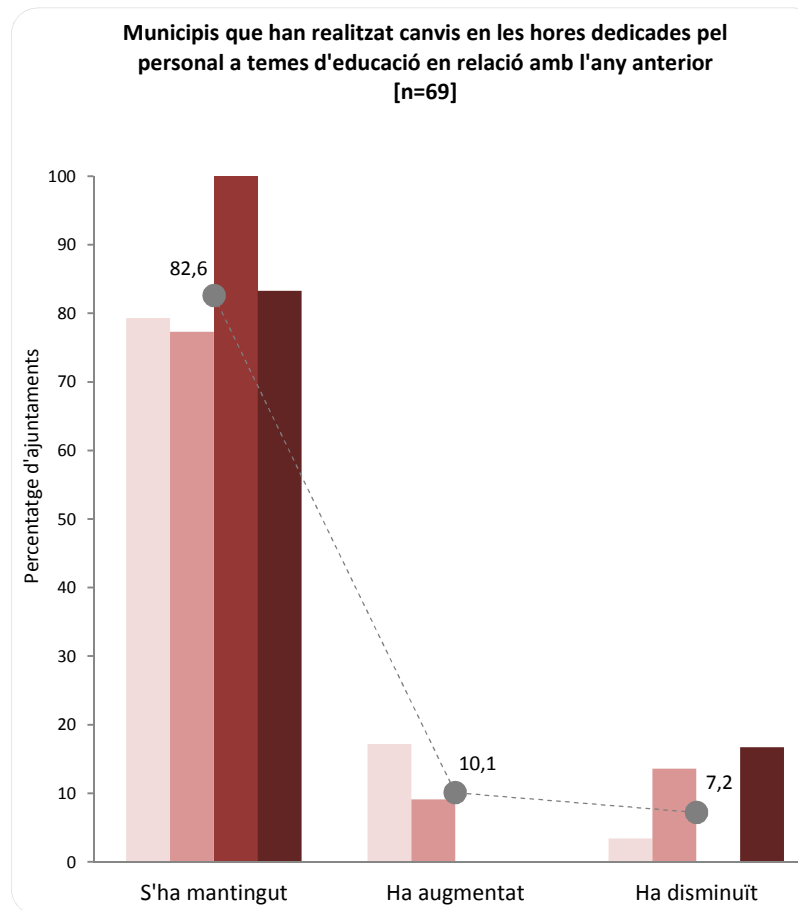
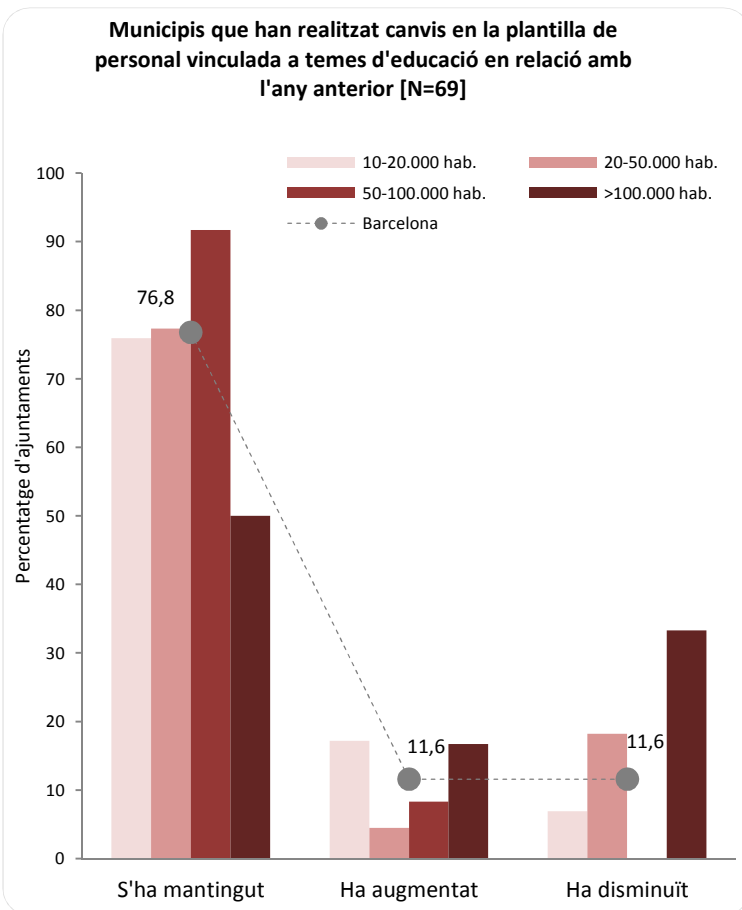

Formació específica en educació del personal de l'àrea d'educació de l'Ajuntament [N=63]

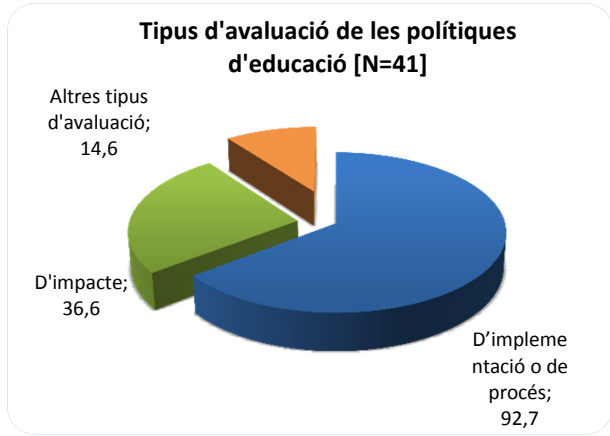
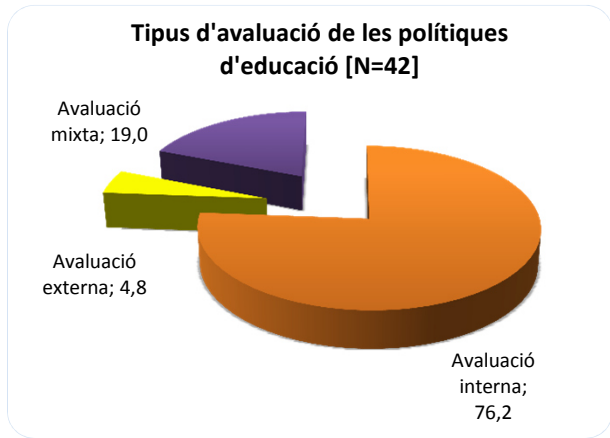
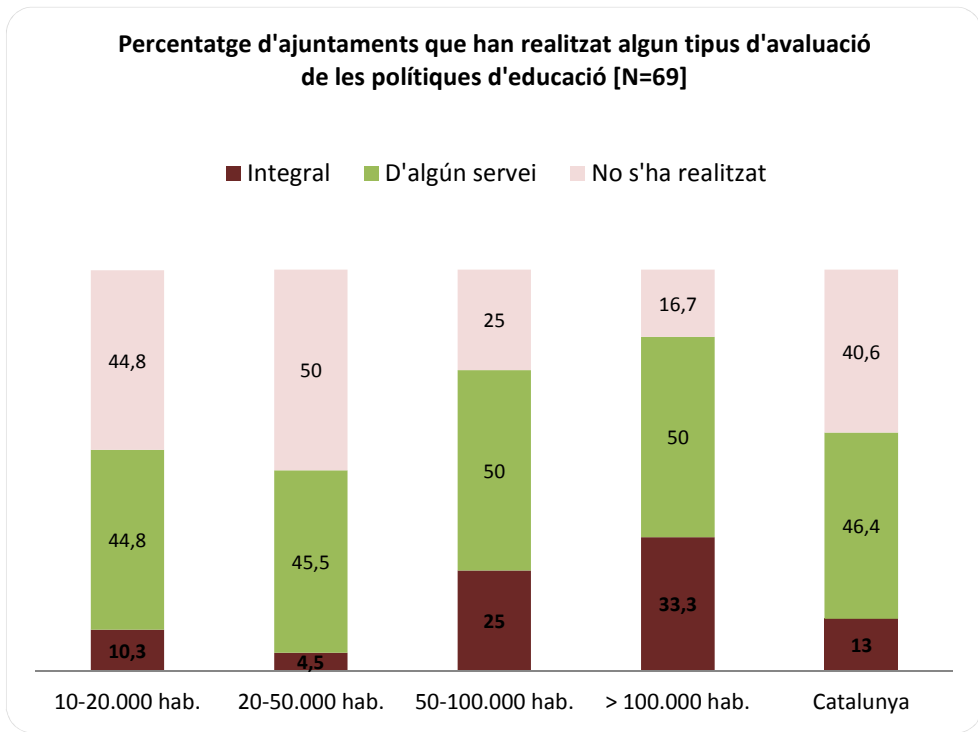
13.1 Canvis en les plantilles i dedicació de personal

El 76,8% dels ajuntaments no han realitzat canvis en relació al nombre de treballadors dedicats a educació durant el 2015. Els municipis més grans són els que més han reduït les plantilles de personal. En relació a la dedicació, el 82% dels ajuntaments ha mantingut el nombre d'hores del personal d'educació durant el 2015; el 7% ha disminuït la dedicació horària i el 10% l'ha augmentat.

14 AVALUACIÓ DE LES POLÍTQUES EDUCATIVES

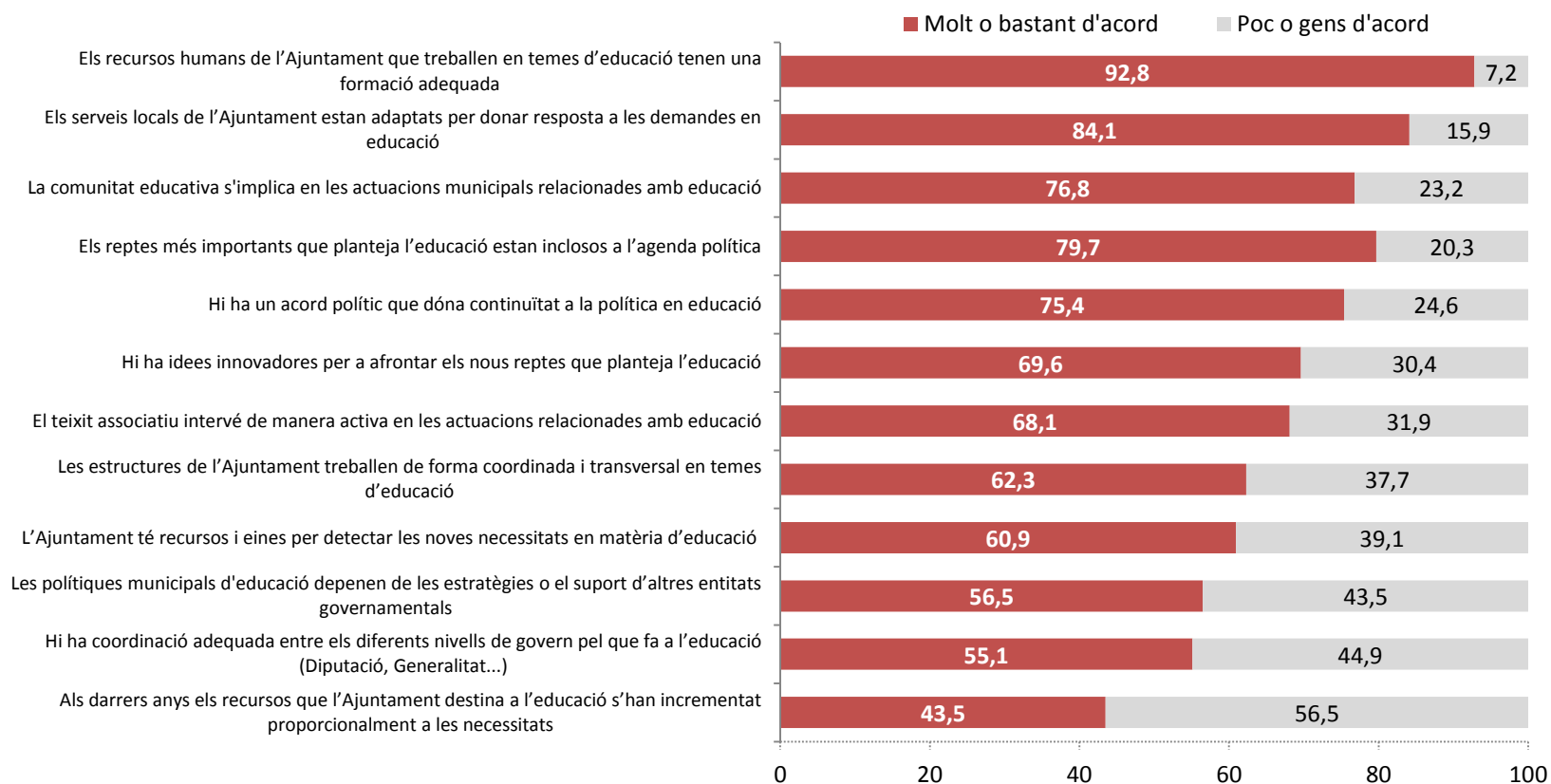
El 59% dels municipis consultats ha realitzat algun tipus d'avaluació de les polítiques d'educació. La major part d'aquestes avaluacions (76%) són internes i d'implementació o de procés.

14.1 Valoració diferents factors que afecten les polítiques

‘Els recursos humans vinculats a educació tenen una formació adequada’ és l'enunciat més valorat -molt o bastant d'acord- pels ajuntaments (93%). En canvi, l'enunciat menys valorat (43%), és el referit l'increment dels recursos municipals en educació en proporció a les necessitats.

Grau d'acord amb les següents afirmacions [n=69]

Annex

Els municipis inclosos a l'estudi són els següents:

De 10.000 a 20.000 habitants

Abrera
Arenys de Mar
Argentona
Berga
Calella
Canet de Mar
Canovelles
Cardedeu
Castellbisbal
Corbera de Llobregat
La Garriga
La Llagosta
La Roca del Vallès
Les Franqueses del Vallès
Lliçà d'Amunt
Montornès del Vallès
Palau-solità i Plegamans
Pallejà
Parets del Vallès
Piera
Premià de Dalt
Sant Andreu de Llavaneres
Sant Celoni
Sant Joan de Vilatorrada
Sant Quirze del Vallès
Tordera
Torelló

Vallirana
Vilanova del Camí
Vilassar de Mar

De 20.001 a 50.000 habitants

Barberà del Vallès
Castellar del Vallès
El Masnou
Gavà
Igualada
Manlleu
Martorell
Molins de Rei
Montcada i Reixac
Pineda de Mar
Premià de Mar
Ripollet
Sant Adrià de Besòs
Sant Andreu de la Barca
Sant Feliu de Llobregat
Sant Joan Despí
Sant Pere de Ribes
Sant Vicenç dels Horts
Santa Perpètua de Mogoda
Víc
Vilafranca del Penedès

De 50.001 a 100.000 habitants

Castelldefels
Cerdanyola del Vallès
Cornellà de Llobregat
El Prat de Llobregat
Granollers
Manresa
Mollet del Vallès
Rubí
Sant Boi de Llobregat
Sant Cugat del Vallès
Viladecans
Vilanova i la Geltrú

Més de 100.000 habitants

Badalona
L'Hospitalet de Llobregat
Mataró
Sabadell
Santa Coloma de Gramenet
Terrassa

d'estudis
autonòmics
i locals

Fundació Carles Pi i Sunyer
d'estudis autonòmics i locals
Gran Via de les Corts Catalanes, 491
Casa Golferichs. 08015 Barcelona
Tel. 93 452 71 15 · Fax 93 323 34 31
www.pisunyer.org

Diputació de Barcelona | Àrea de Cultura,
Educatió i Esports

Gerència de Servels d'Educació
Recinte Escola Industrial
Edifici del Rellotge, primera planta
Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel 934 022 474 · Fax 934 022 498
www.dlba.cat